

Margarethapolder

BMP project 2013

NATUURBESCHERMINGSVERENIGING
de steltkluit
OOST ZEEUWSCH-VLAANDEREN

Omslagfoto : Beflijster
foto : Hans Molenaar

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	blz. 2
Algemene Informatie	blz. 3
Gebiedsbeschrijving	blz. 4
Motivatie	blz. 5
Gebiedsgerelateerde informatie	blz. 6
Overzichtkaart van de voorkomende biotopen	blz. 7
Weersomstandigheden tijdens de telronden	blz. 8
Veldkaarten (eigen en SOVON)	blz. 9 en 10
Toelichting bij de soortenkaarten	blz. 11
Soorten / Territoria kaarten	blz. 12 t/m 52
Conclusie	blz. 53
Aanbevelingen aan beheerder Staatsbosbeheer	blz. 54
Van de samensteller	blz. 55

Algemene Informatie

Naam gebied : **Margarethapolder** (SOVON plot 4609)

Jaargang BMP: **Nr. 6 (2013)**

Telmethode: BMP – SOVON

Telperiode: 27-03-2013 t/m 26-06-2013

Aantal telronden: 8

Deelnemers: **Bram Vroegindeweyj
Hans Molenaar
Kees van Bremen
Peter Maas
Cor Sol.**

Foto's : **Bram Vroegindeweyj
Bert van Broekhoven
Hans Molenaar**

Rietgors Foto Hans Molenaar

Auteur: **Cor Sol**

Gebiedsbeschrijving

Het Natuurgebied Margarethapolder is nog jong, het is ontwikkeld in 2006.

De Margarethapolder is bedijkt in 1742. Daarbij werden verschillende kreken ingedamd. Na de inpoldering is de polder nog meerdere malen onder water komen te staan. De Fransen hadden hier in 1807 nog een geschutsbatterij om de controle te hebben over de scheepvaart over “de Honte” (Westerschelde).

Napoleon had hier ook een marinehaven gepland, maar dat is er nooit van gekomen.

De drinkwaterputten die men daar toen voor heeft aangelegd zijn nog steeds, ook in het huidige natuurgebied, aanwezig. De laatste inundatie van de polder vond plaats tijdens de stormvloed in januari 1808 en was eigenlijk een gevolg van een menselijke fout doordat een sluisje in een scheidingsdijk open was blijven staan.

Rond 1970, bij de grootschalige dijkverzwaring en ruilverkaveling is de inlaagdijk grotendeels afgegraven en werden delen van de Margarethapolder opgehoogd, waarbij sommige kreken werden uitgebaggerd en anderen werden gedempt. In het kader van het Natuurcompensatieprogramma Westerschelde is van de polder 80 ha aangewezen om ingericht te worden als Natuurontwikkelingsgebied.

In de loop van 2006 zijn de werkzaamheden, zoals afgraven bovenlaag, verwijderen van bomen, uitgraven en vergroten van kreken, volledig afgerond en is het beheer van het gebied overgedragen aan Staatsbosbeheer.

Het is de bedoeling dat in delen van het gebied runderen worden ingezet voor extensieve begrazing.

Het gebied bestaat uit grote en kleine (brak)waterpartijen, Waterriet en biezen, Bloemrijk rietland en biezen en Grote-zeggemoeras, Glanshaverhooiland, Kamgrasweide evenals Bloemrijk weidevogelgrasland, Kamgras en Kattedoorn.

Het gebied ligt direct ten oosten van Terneuzen (richting Griete), vlak achter de Westerscheldedijk en is daardoor eenvoudig te vinden.

→ Zie ook www.deltabirding.nl (→Oost Zeeuws-Vlaanderen → Margarethapolder)

Motivatie

De medewerkers aan dit BMP project tellen in diverse gebieden binnen Zeeuws-Vlaanderen. De Margarethapolder was o.a. een onderdeel van een telgebied van enkelen van hen en was zodoende al vanaf het begin van het omvormen van de landbouwpolder tot natuurgebied een bijzonder interessant object dat met belangstelling werd gevolgd. En niet alleen door hen maar door meerdere leden van de Vogelwerkgroep van Natuurbeschermingsvereniging De Steltkluut (www.steltkluut.nl).

Er werd dus veel over gepraat en de verwachtingen waren hooggespannen.

Toen het gebied was overgedragen aan Staatsbosbeheer werden wij er al snel door SBB bij betrokken .

Dat zo'n nieuw natuurgebied regelmatig geïnteriseerd moest worden, daar was iedereen het over eens.

Wat is echter de beste methode om zo'n zich ontwikkelend nieuw natuurgebied te inventariseren?

Al snel kwamen we tot de conclusie dat als je eveneens de ontwikkeling van de vogelstand op de voet wilt volgen, de beste methode het uitvoeren van een jaarlijks BMP project is.

Dit is alweer het **zesde** BMP rapport over dit gebied en wij hopen dat u het met belangstelling zult lezen.

Uw eventuele op- en of aanmerkingen zullen wij ter harte nemen en zo mogelijk in de rapporten van de komende jaren verwerken.

Gebiedsgerelateerde informatie

Het gebied grenst aan de Westerschelde zeedijk en wordt daarom door veel vogels gebruikt als hoogwater vluchtplaats.

In het gebied worden door Staatsbosbeheer excursies gehouden.

SBB heeft alle medewerking verleend om het Monitoring Project mogelijk te maken.

Bovenop de zeedijk bij het gebied staat een vogeltrek telpost, zie www.trektellen.nl waar men een goed overzicht heeft over het gebied (+ het buitendijkse Westerschelde gebied).

Groene Specht foto Hans Molenaar

Kilometerblok 54 – 17 - 21

Kilometerblok 54 – 16 - 25

Overzichtskaart van de
voorkomende biotopen

--- = Afzetting (paaltjes/prikkeldraad)

A = Ruige grassen (zie
gebiedsbeschrijving)

B = Plas-dras gebied met ruige grassen en
ondiepe waterpartijen (afhankelijk van
jaargetijde).

C = Weiland met ondiepe waterpartijen

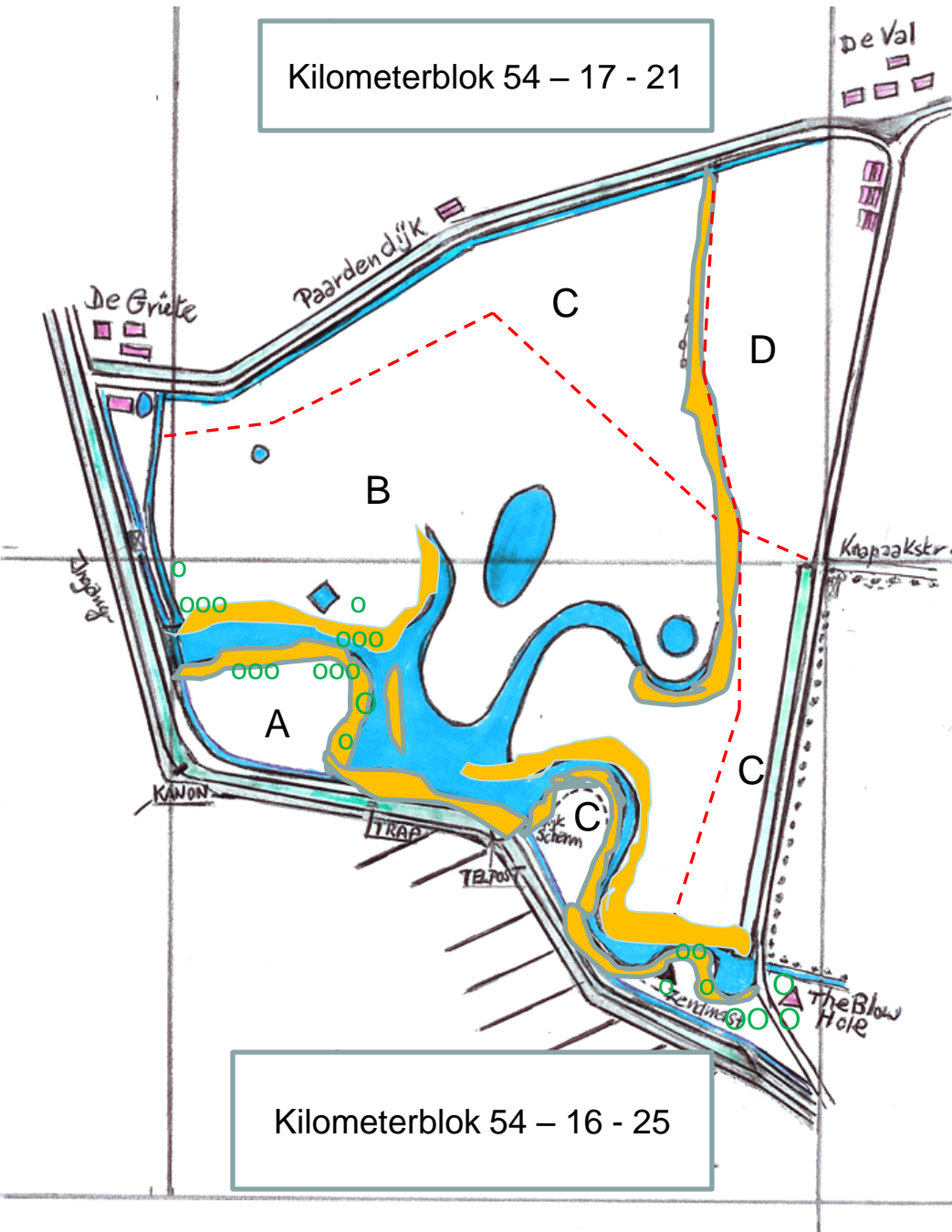
D = (voorlopig nog) landbouwgrond.

Blauw = Dieper water
(oude en nieuwe kreken)

Geel = Riet

ooo = Boompjes (meest Wilg)

OOO = Bomen (meest Populier)

Weersgesteldheid tijdens de telronden 2013

- 1^e ronde 27-03-2013: 07.00 - 09.15 uur, Onbewolkt, -3°C, Wind NO 4.
- 2^e ronde 10-04-2013: 07.00 - 09.25 uur, Licht bewolkt, 6°C, Wind ZW 3-4.
- 3^e ronde 24-04-2013: 06.30 - 09.30 uur, Helder en droog, 9-12°C. Wind ZW 1-3.
- 4^e ronde 01-05-2013: 22.00 - 23.35 uur, 11°C, Wind NO 3-4.
- 5^e ronde 08-05-2013: 06.00 - 08.45 uur, Helder, 11 -14°C, Wind ZW 2.
- 6^e ronde 29-05-2013: 05.30 - 08.10 uur, Bewolkt, 9°C, Wind ZW 3.
- 7^e ronde 14-06-2013: 13.45 - 16.30uur, Helder, 19°C, Wind ZW 2.
- 8^e ronde 26-06-2013: 06.00 – 08.15uur, Zwaar bewolkt met (mot)regen, 13 °C.

Kilometerblok 54 – 17 - 21

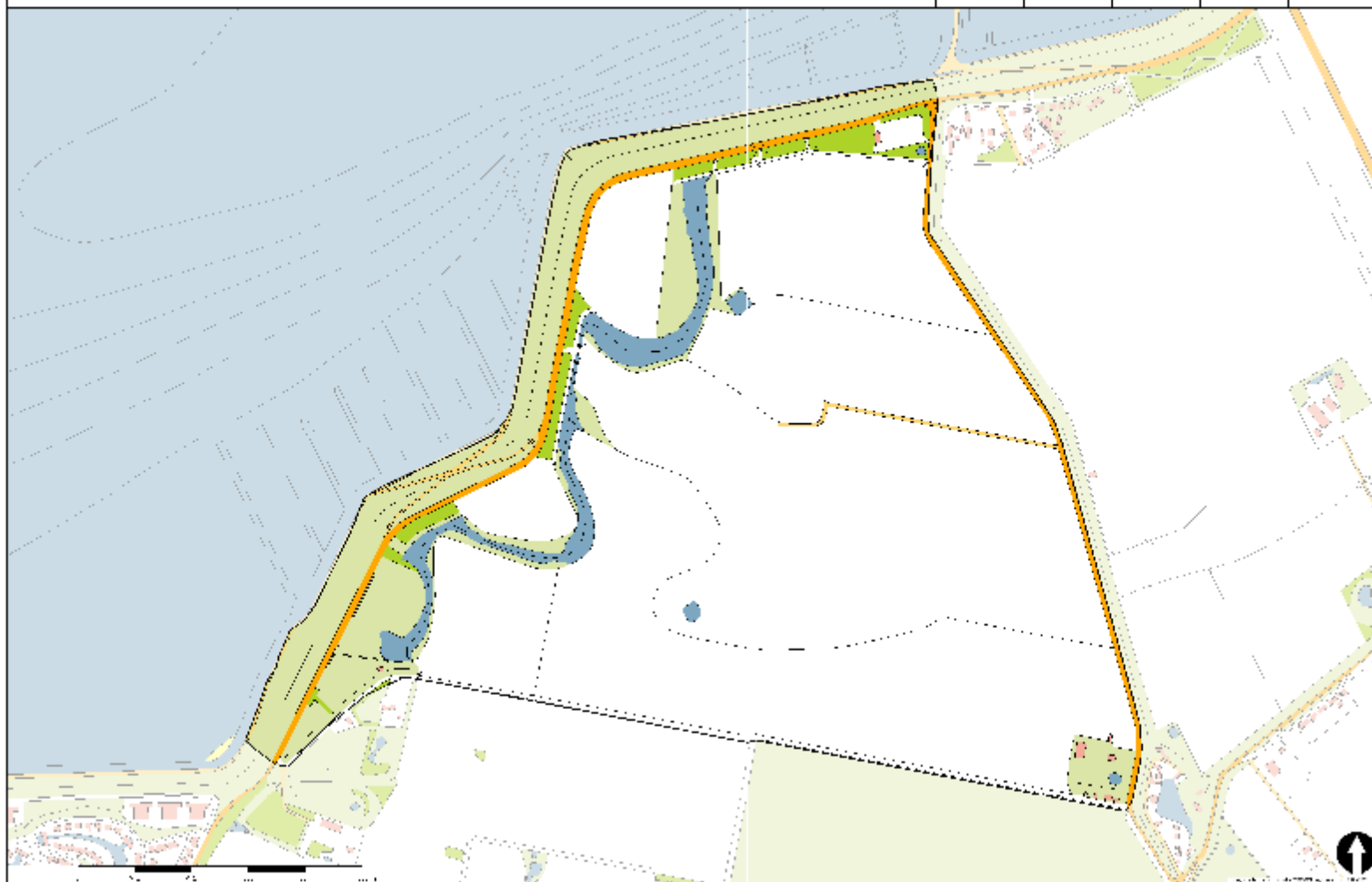
Kilometerblok 54 – 16 - 25

Deze veldkaart, maar dan op vol A4 gebruiken we tijdens onze ronden om alle waarnemingen te noteren die we later elektronisch overzetten op de SOVON veldkaarten, zie hiervoor volgende blad.

Veldkaart

Telgebied: 4809 Margarethapolder
Opp [Ha]: 118.5

telronde	datum	begintijd	eindtijd
temperatuur	wind	bewolking	neerslag

Toelichting bij soorten kaarten

De stippen op de soorten kaarten representeren een territorium.

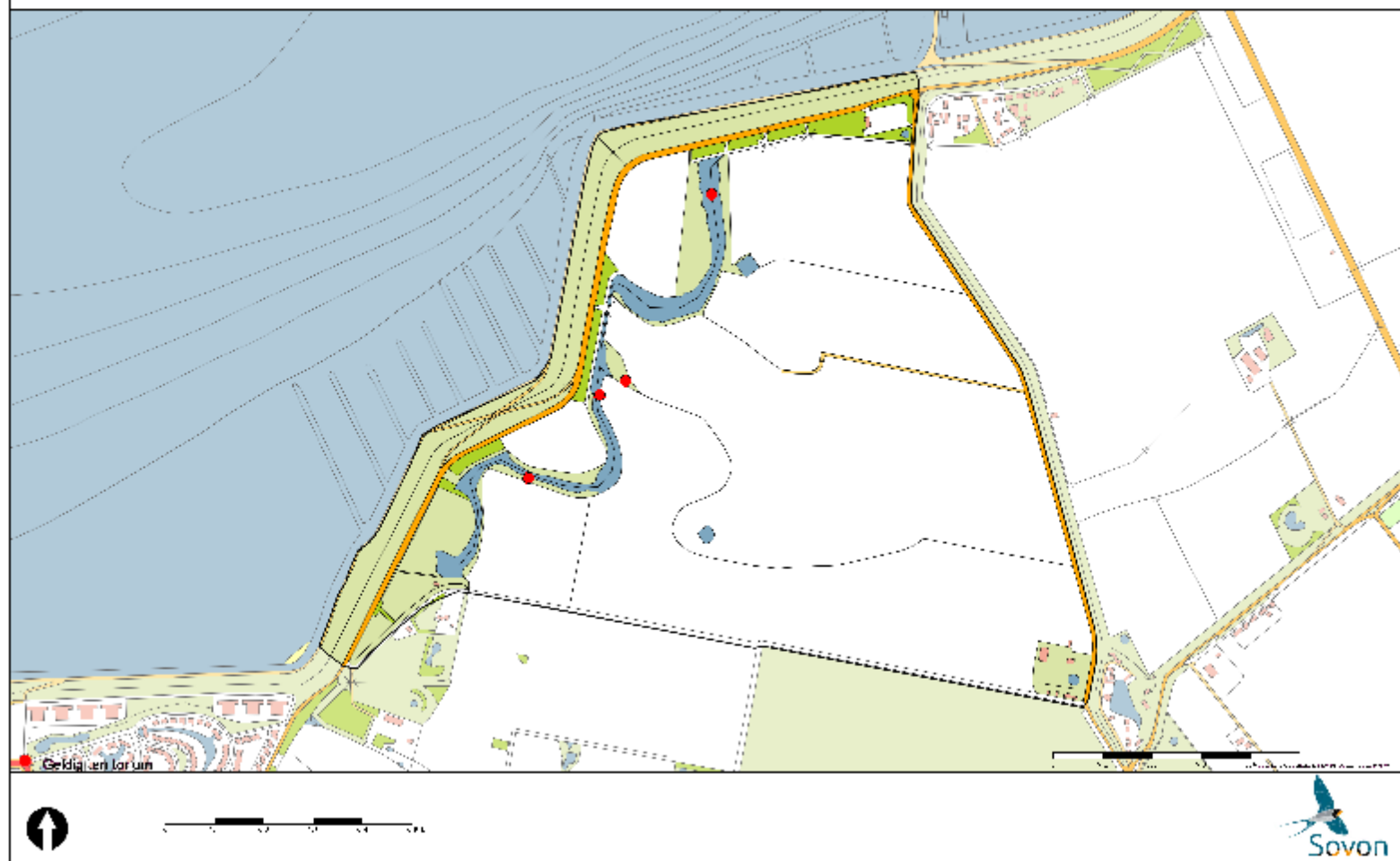
De waarnemingen, van iedere tel ronde, zijn aan het eind van de waarneming periode doorgestuurd naar SOVON en vervolgens door het nieuwe SOVON programma bepaald aan de hand van onderstaande normen:

- Uitsluitende waarnemingen
- Fusie afstanden
- Aantal normbezoeken
- Vereiste waarnemingen:
 - In gehele periode
 - In periode tussen de datumgrenzen

De soortenkaarten (zie hierna) zijn opgenomen in de volgorde zoals deze door SOVON wordt gebruikt.

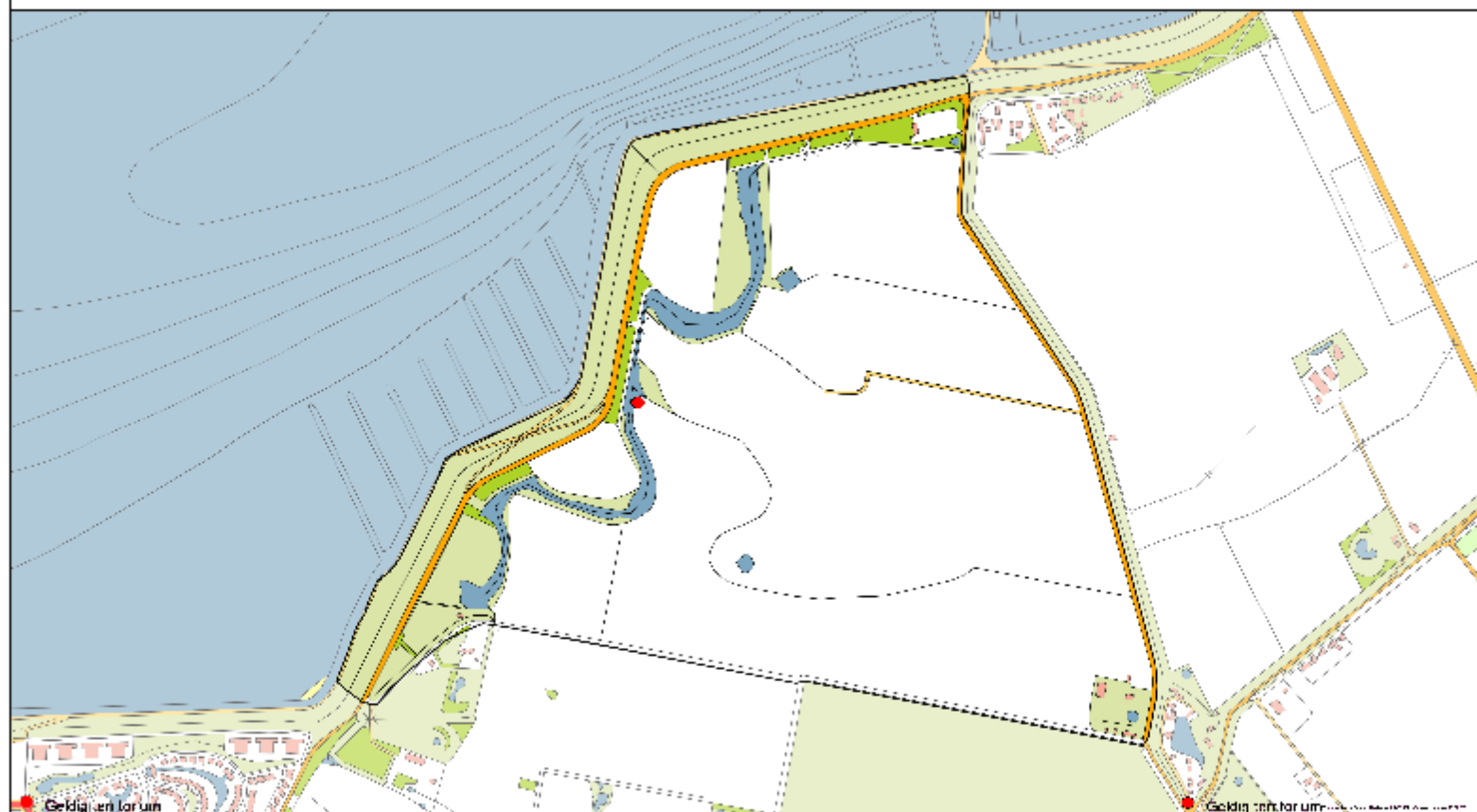
4609 Margarethapolder 2013

Dodaars 4 territoria

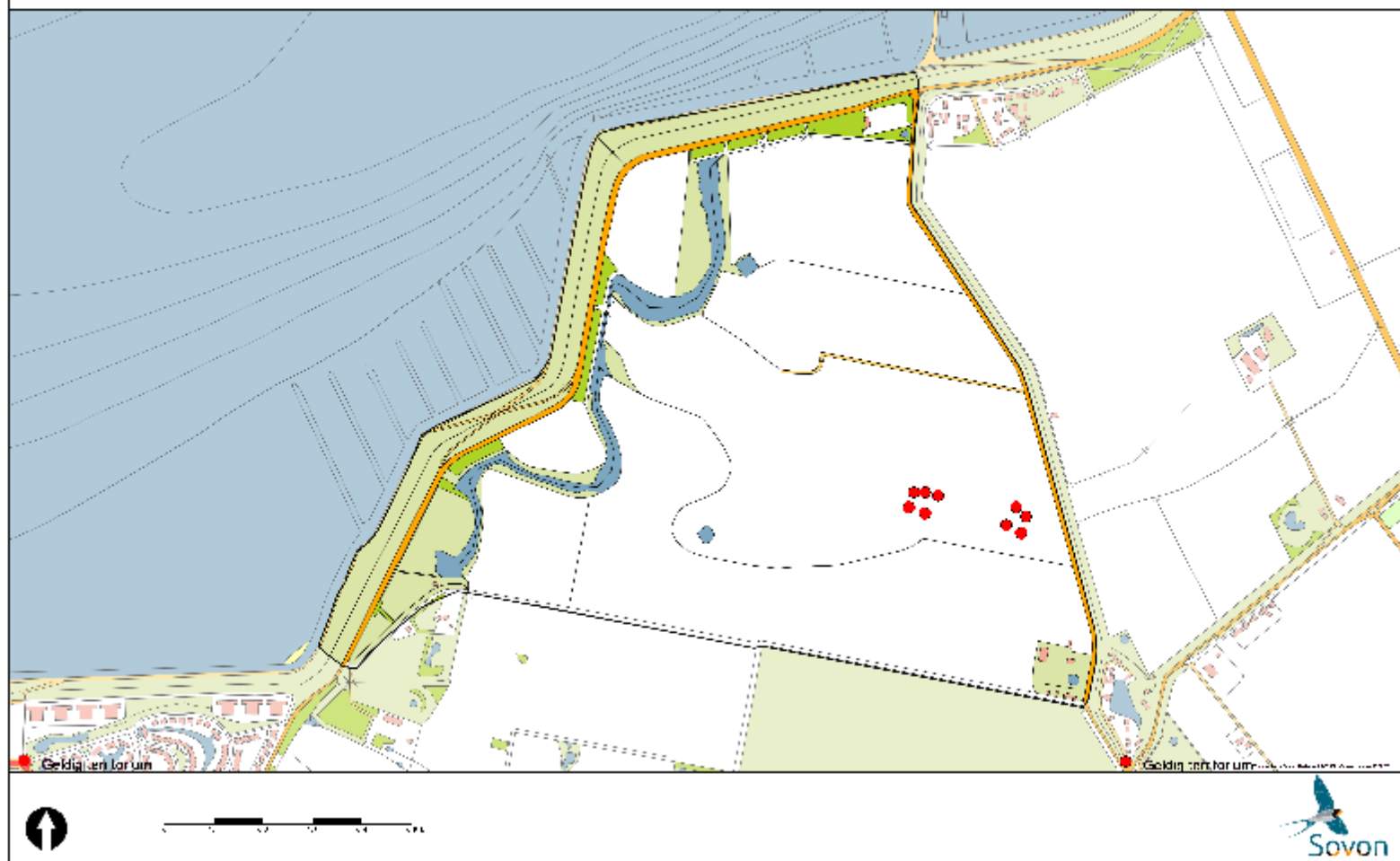
4609 Margarethapolder 2013

Fuut 1 territorium

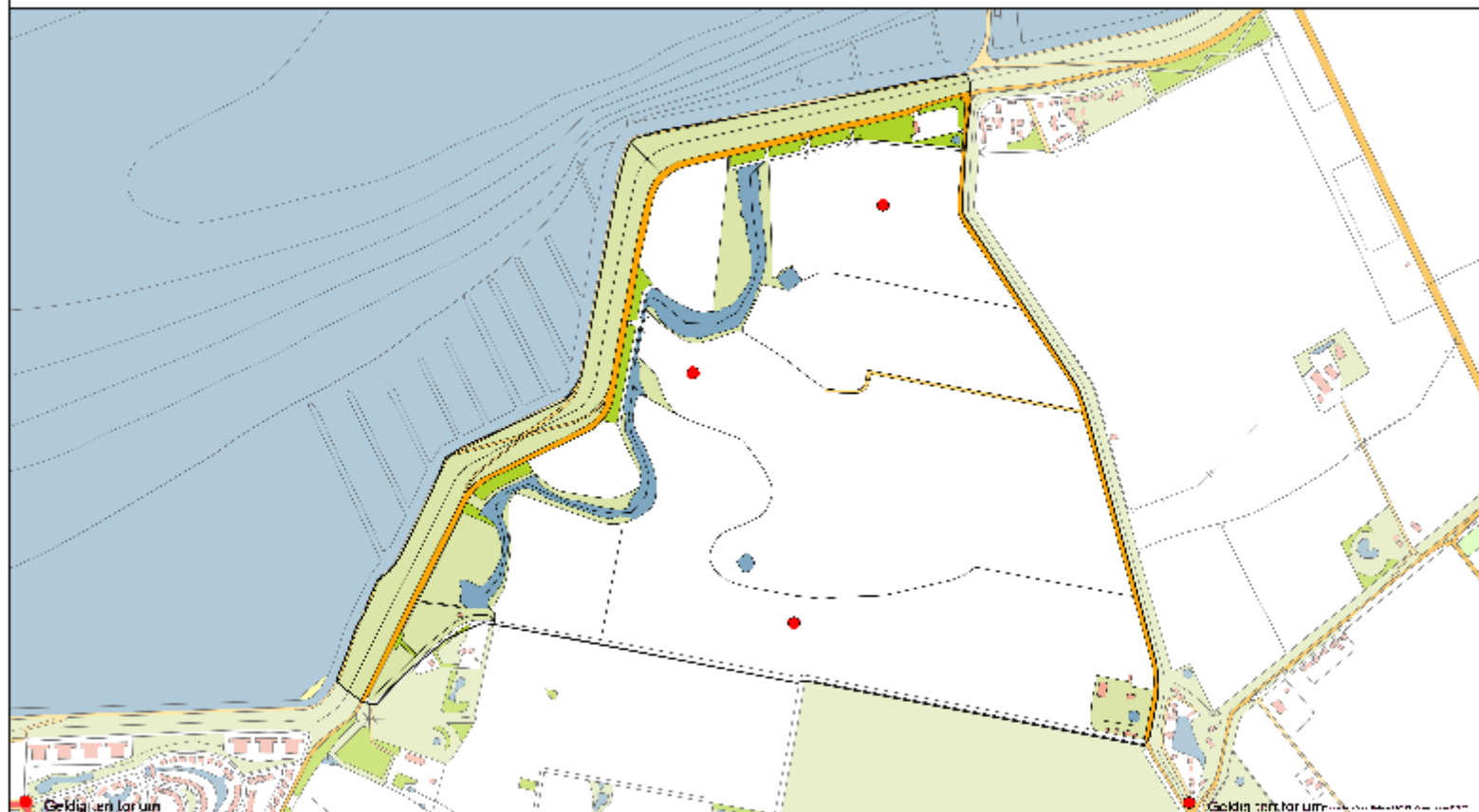
4609 Margarethapolder 2013

Grauwe Gans 9 territoria

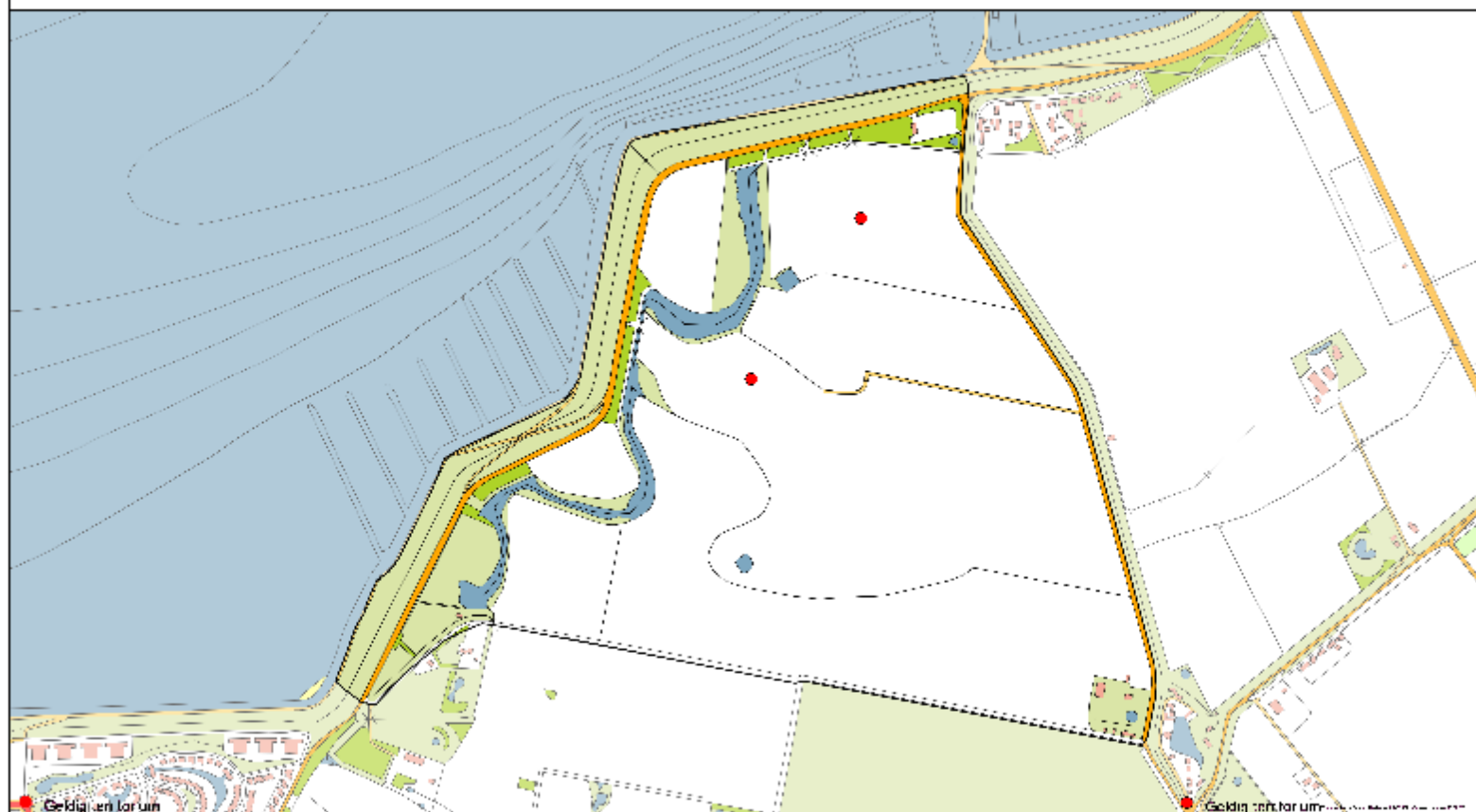
4609 Margarethapolder 2013

Bergeend 3 territoria

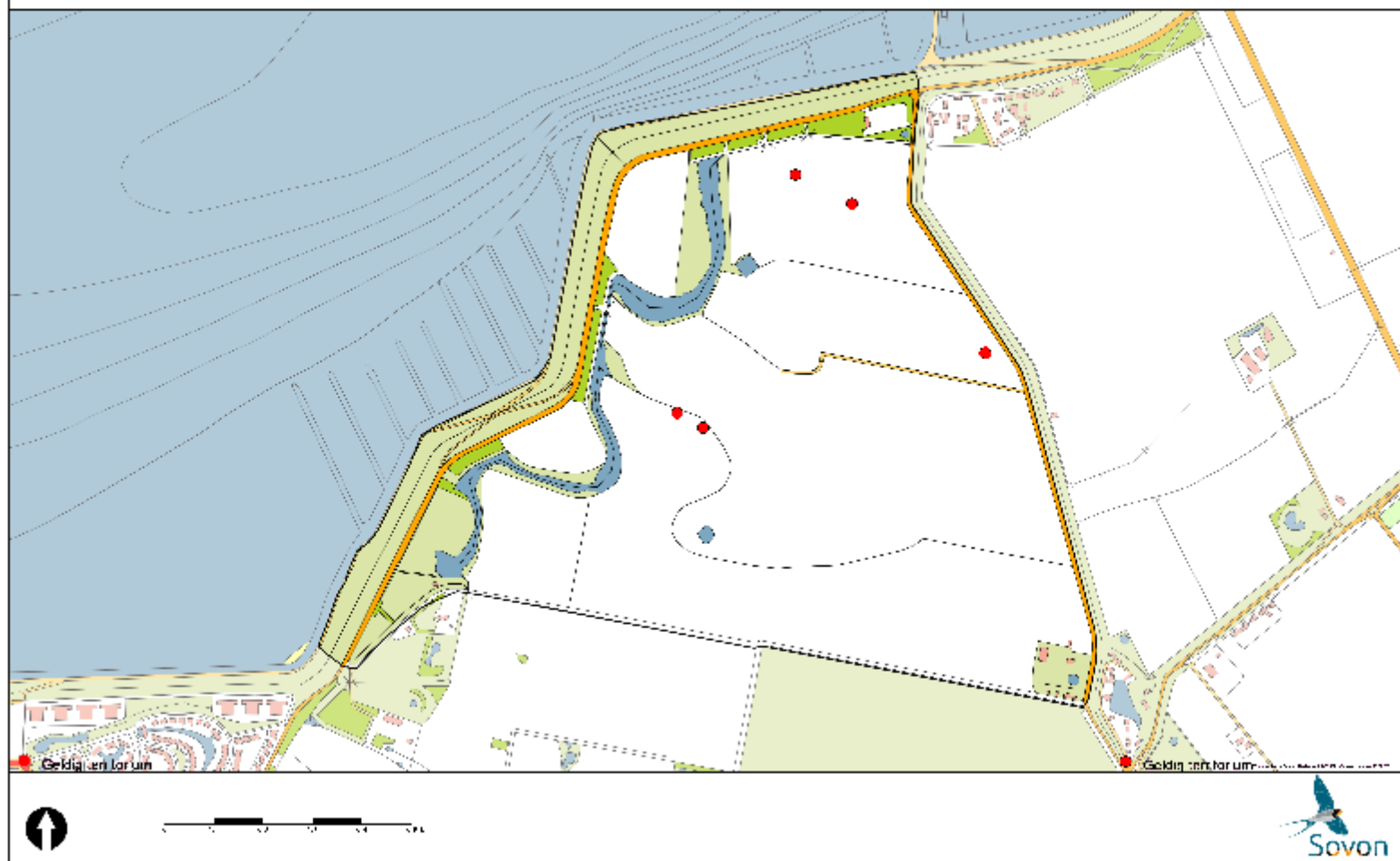
4609 Margarethapolder 2013

Krakeend 2 territoria

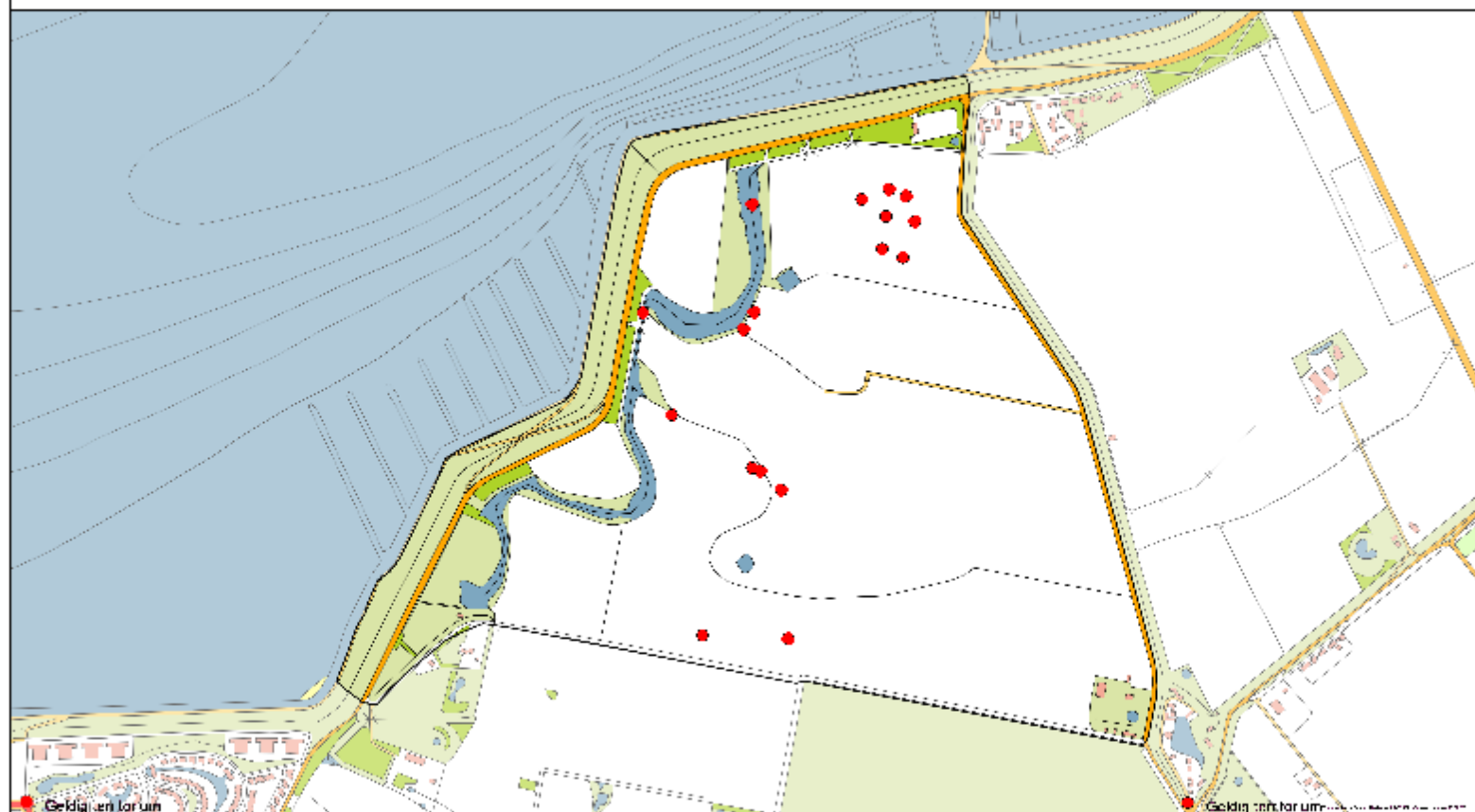
4609 Margarethapolder 2013

Wintertaling 5 territoria

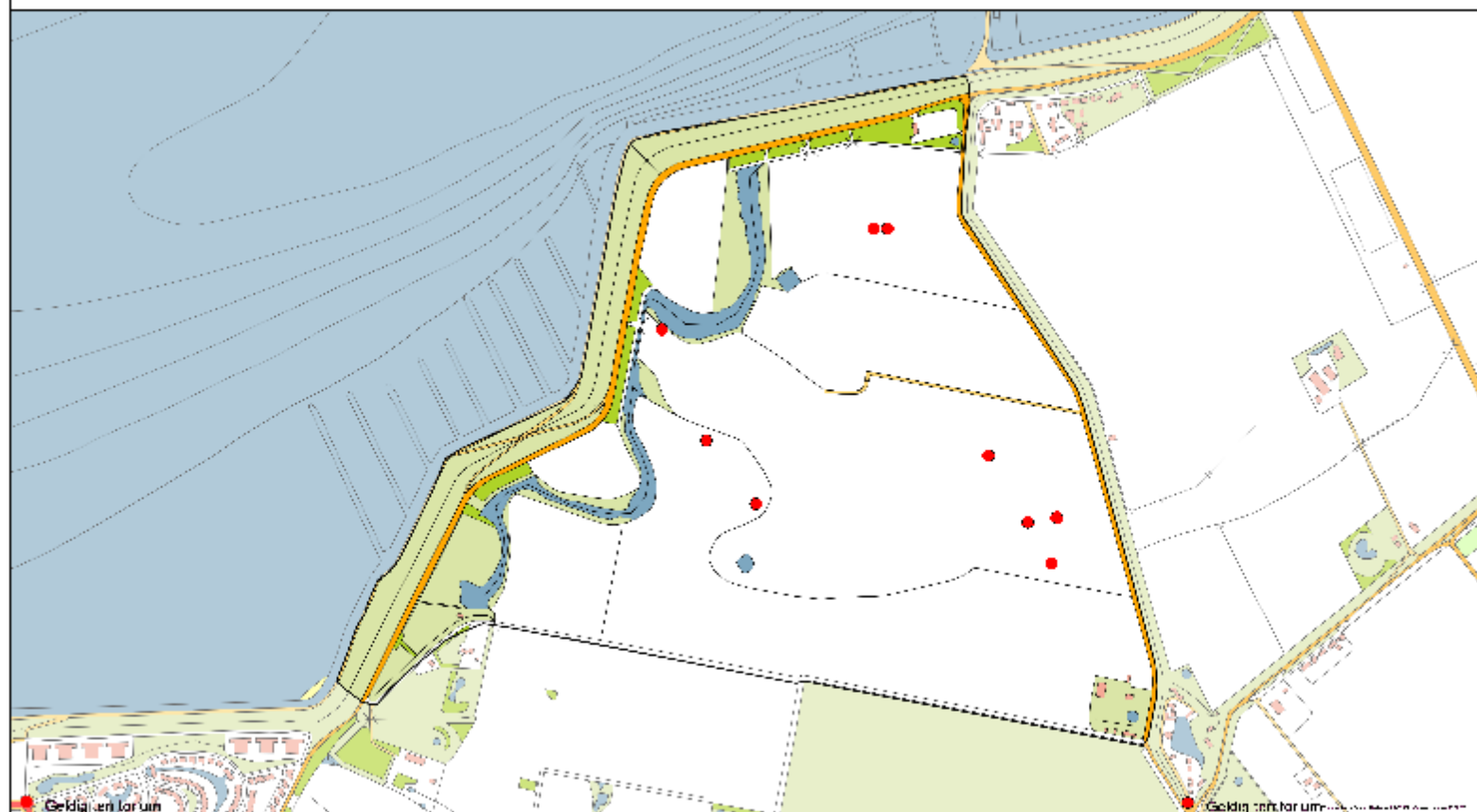
4609 Margarethapolder 2013

Wilde Eend 17 territoria

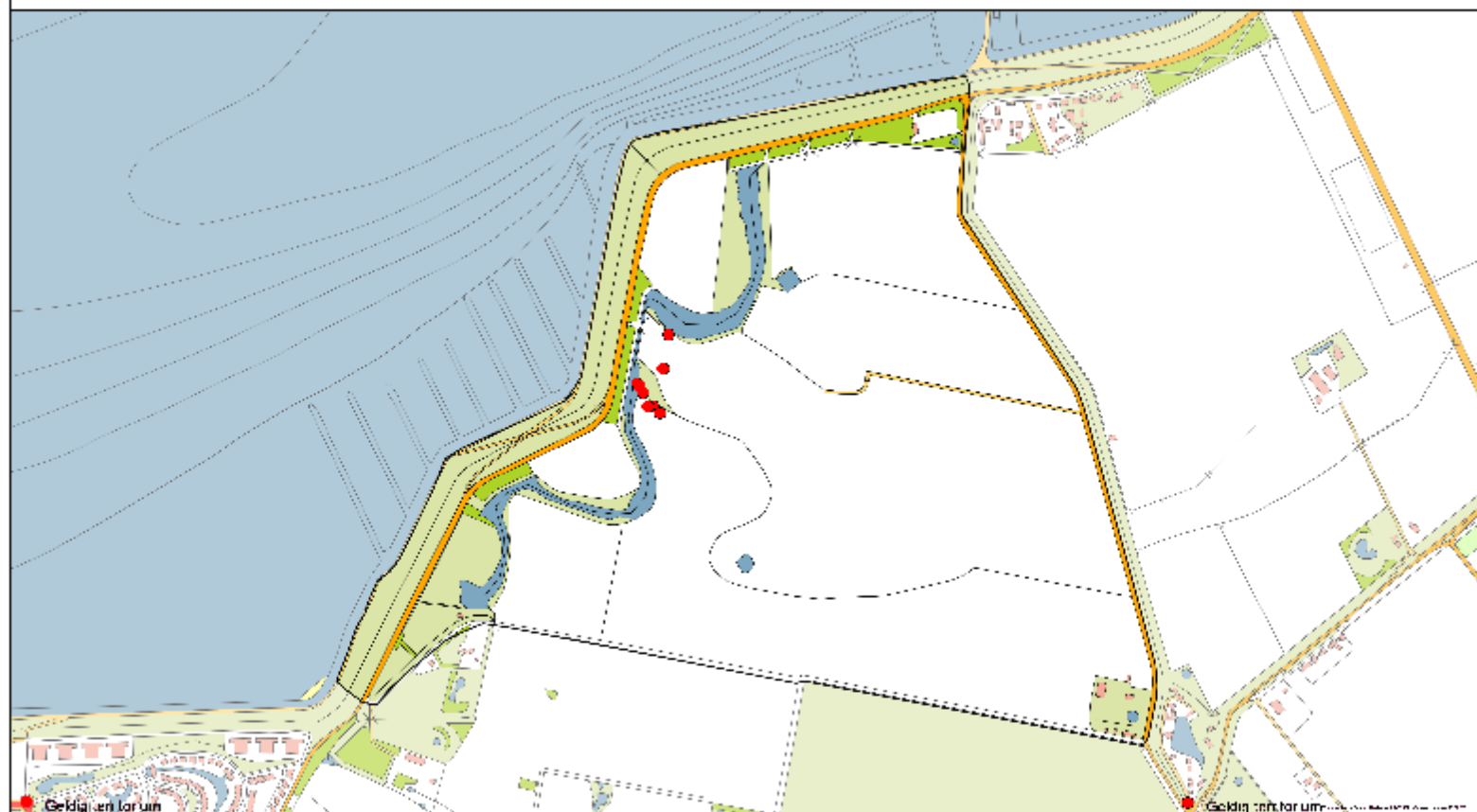
4609 Margarethapolder 2013

Slobeend 9 territoria

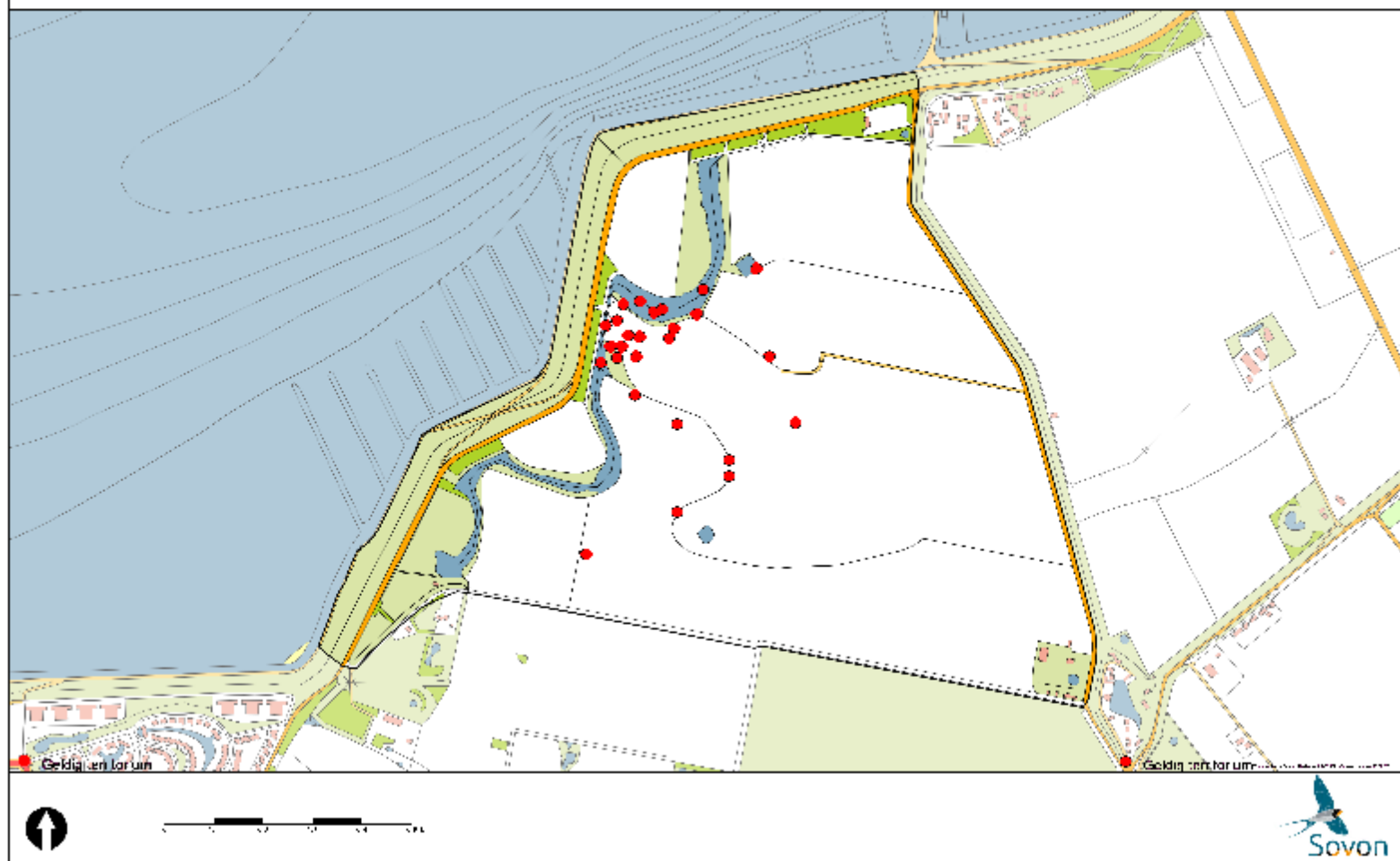
4609 Margarethapolder 2013

Tafeleend 7 territoria

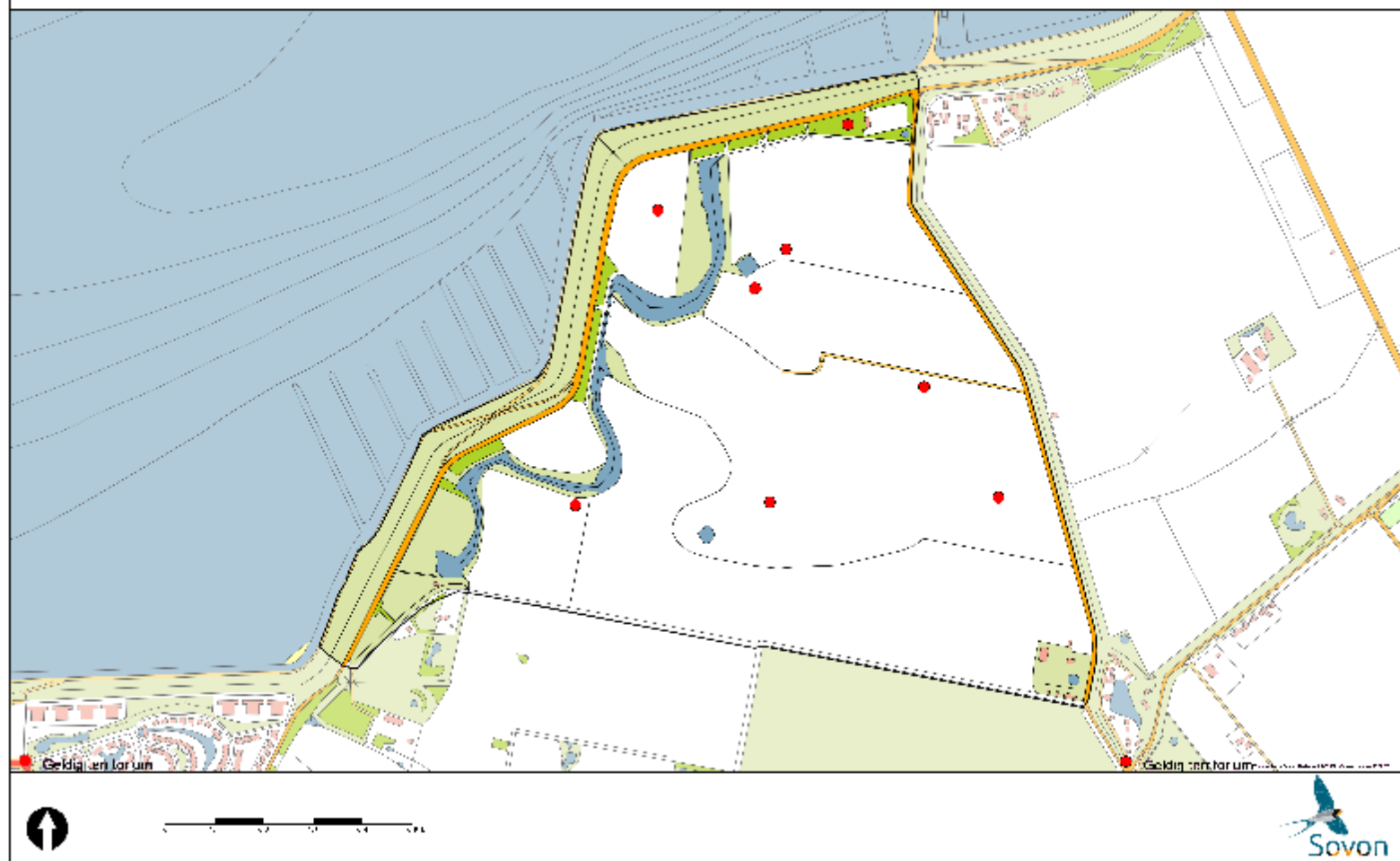
4609 Margarethapolder 2013

Kuifeend 26 territoria

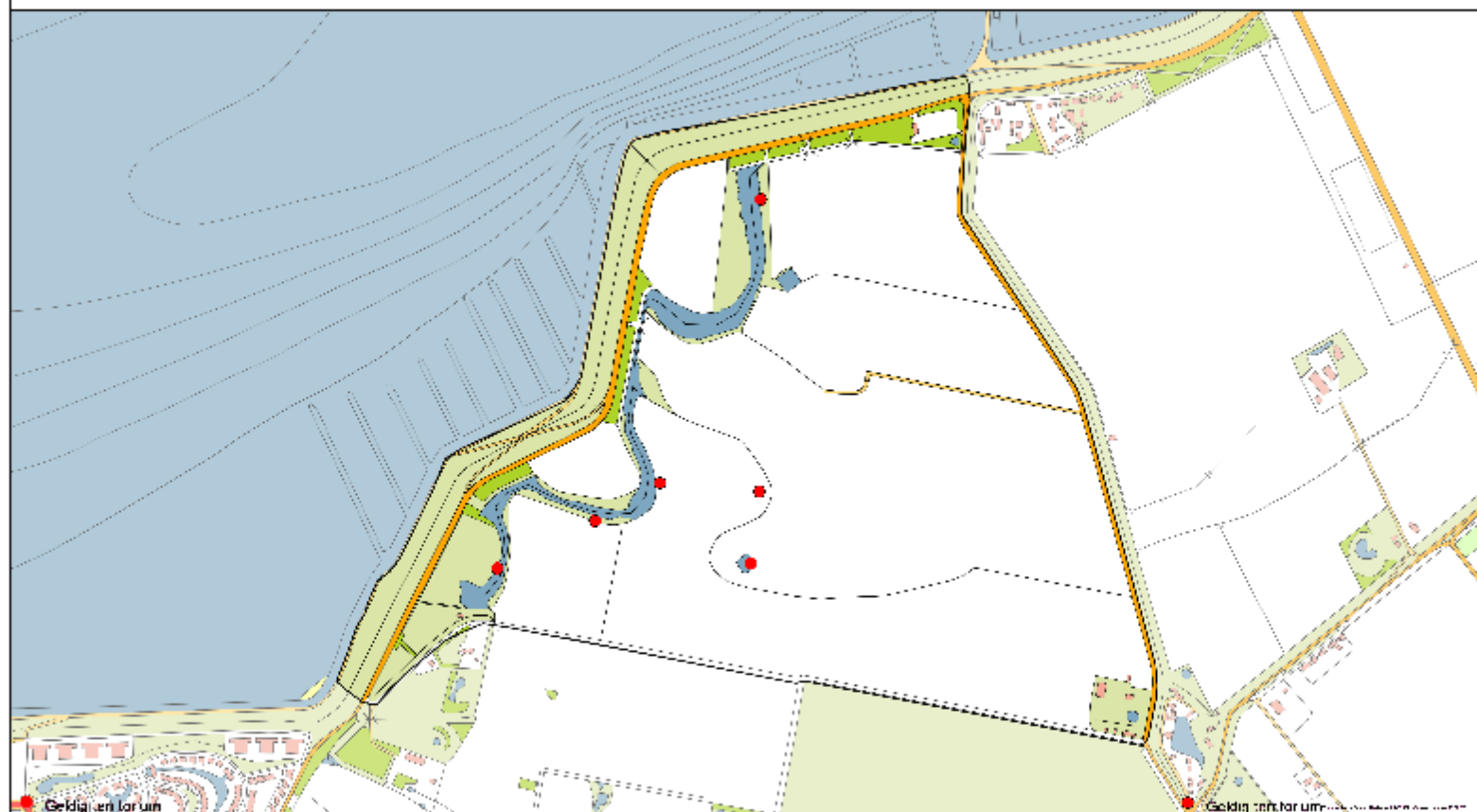
4609 Margarethapolder 2013

Fazant 8 territoria

4609 Margarethapolder 2013

Waterral 6 territoria

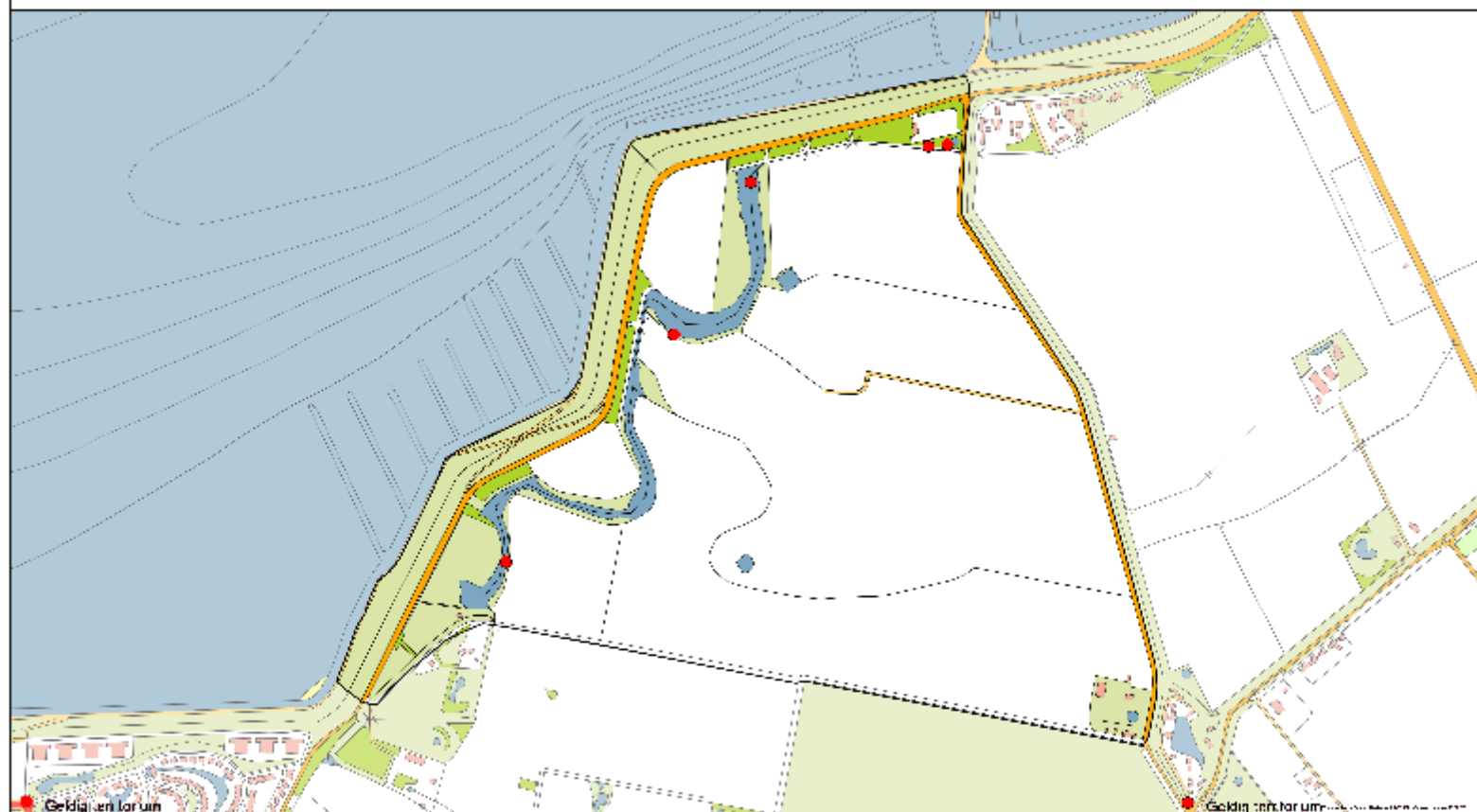
Geldig eni for um

Geldig tift for um

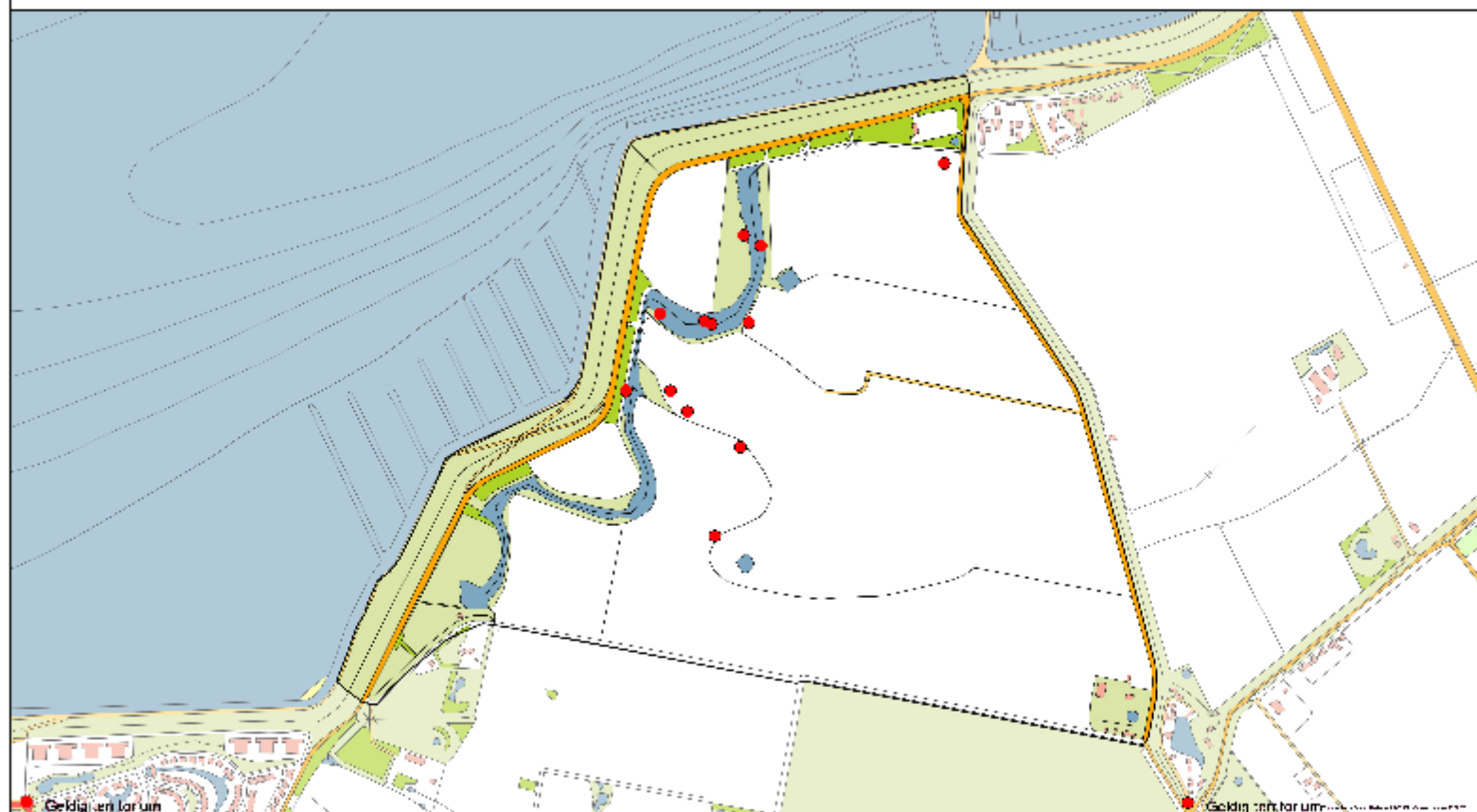
4609 Margarethapolder 2013

Waterhoen 5 territoria

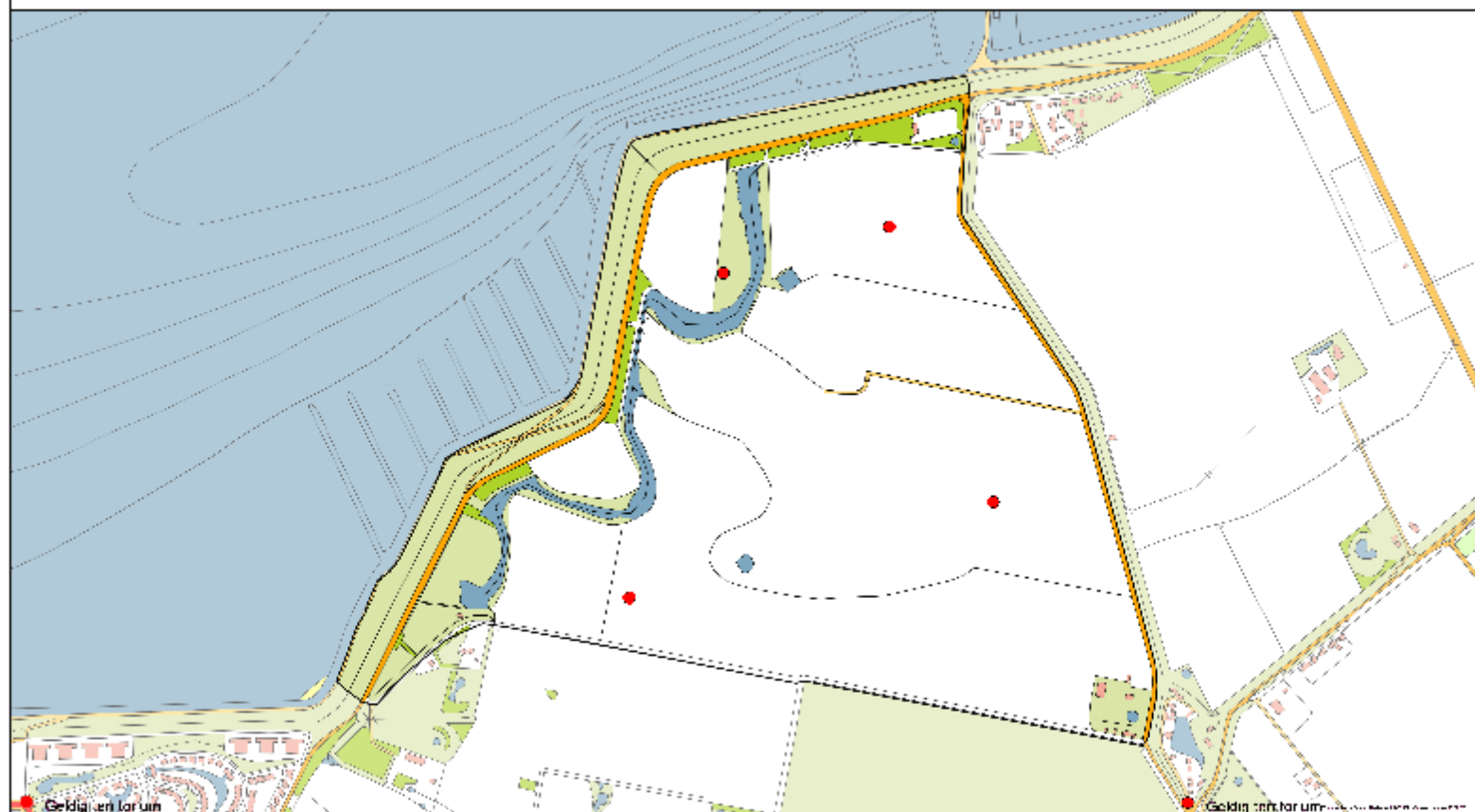
4609 Margarethapolder 2013

Meerkoet 12 territoria

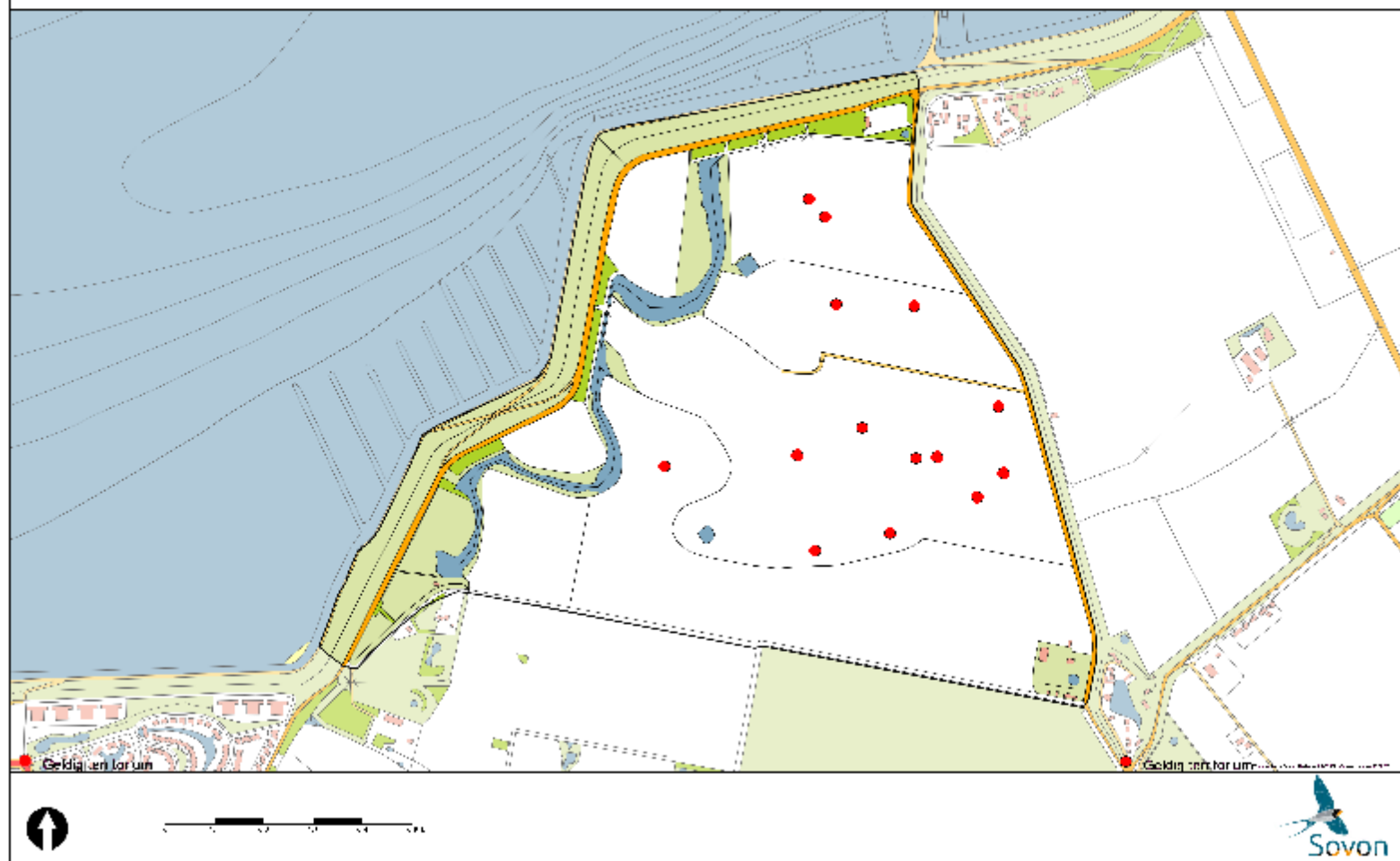
4609 Margarethapolder 2013

Scholekster 4 territoria

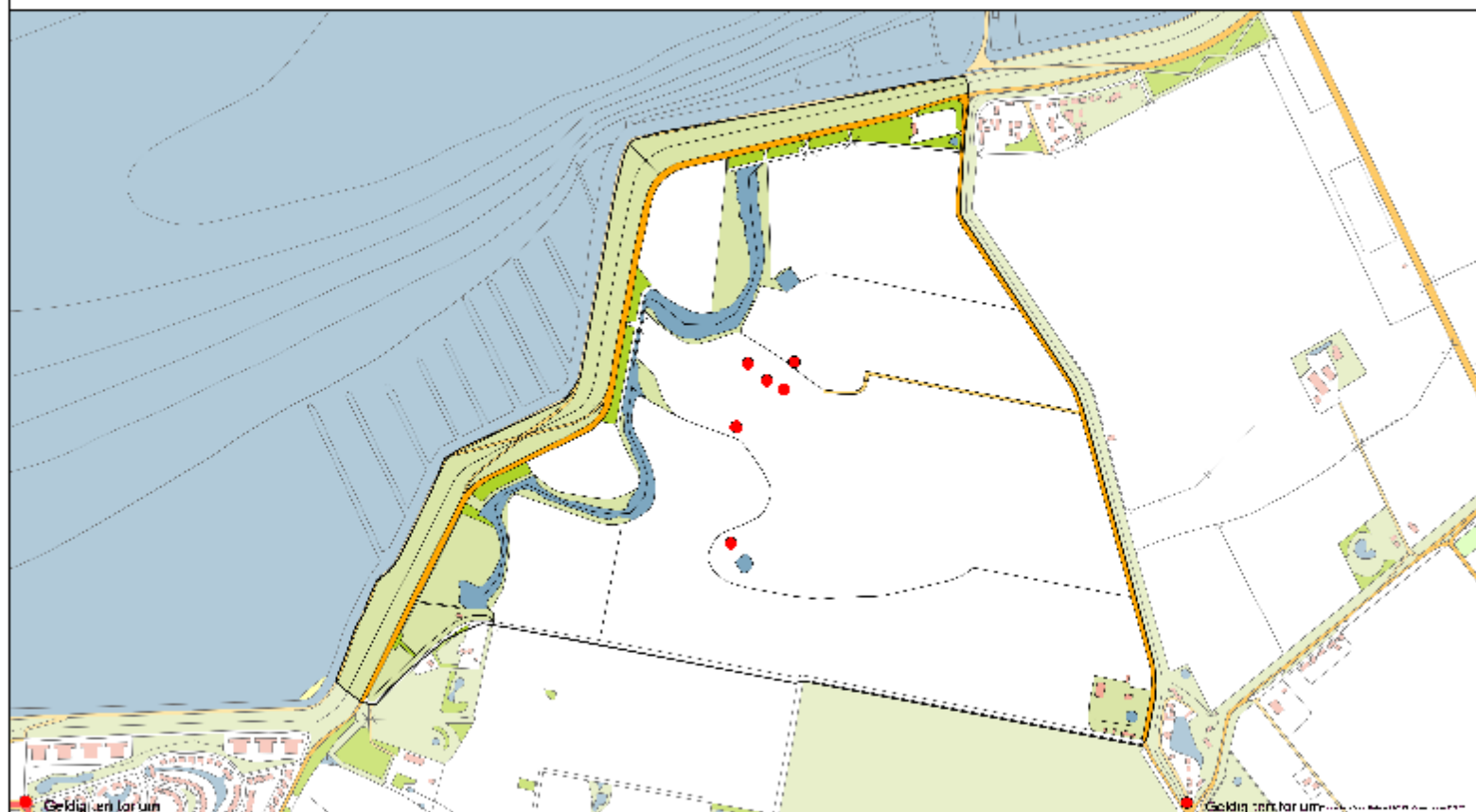
4609 Margarethapolder 2013

Kievit 14 territoria

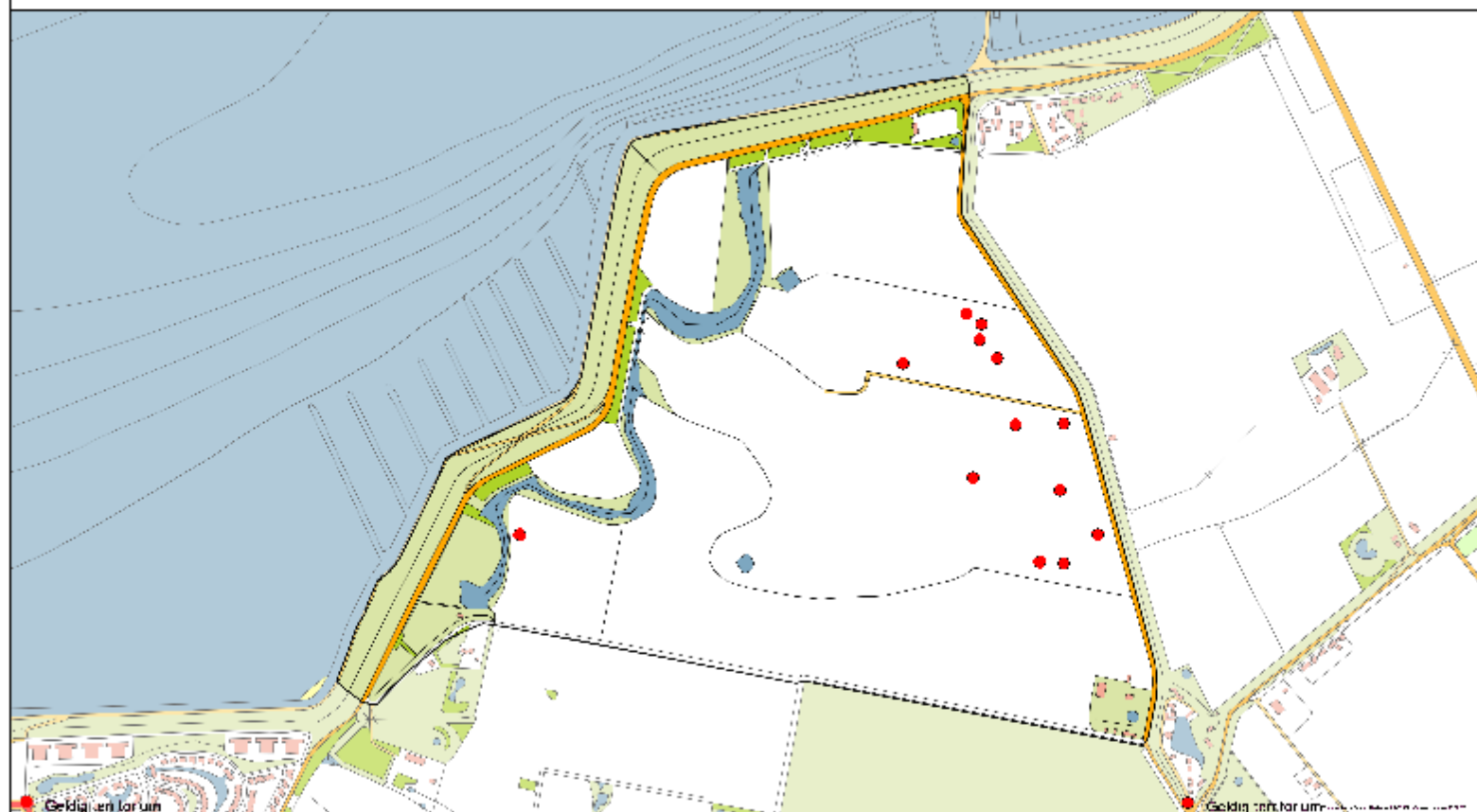
4609 Margarethapolder 2013

Watersnip 6 territoria

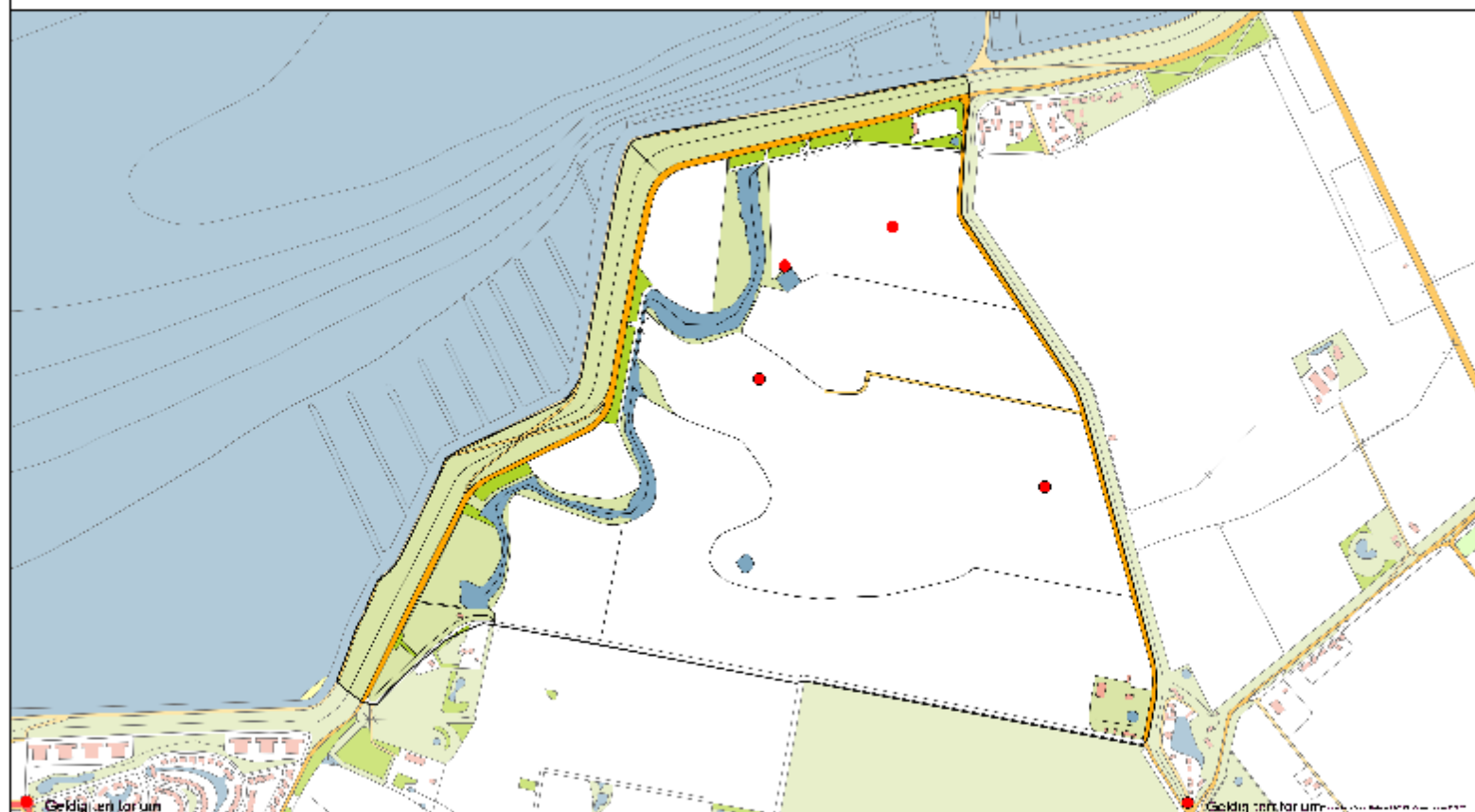
4609 Margarethapolder 2013

Grutto 13 territoria

4609 Margarethapolder 2013

Tureluur 4 territoria

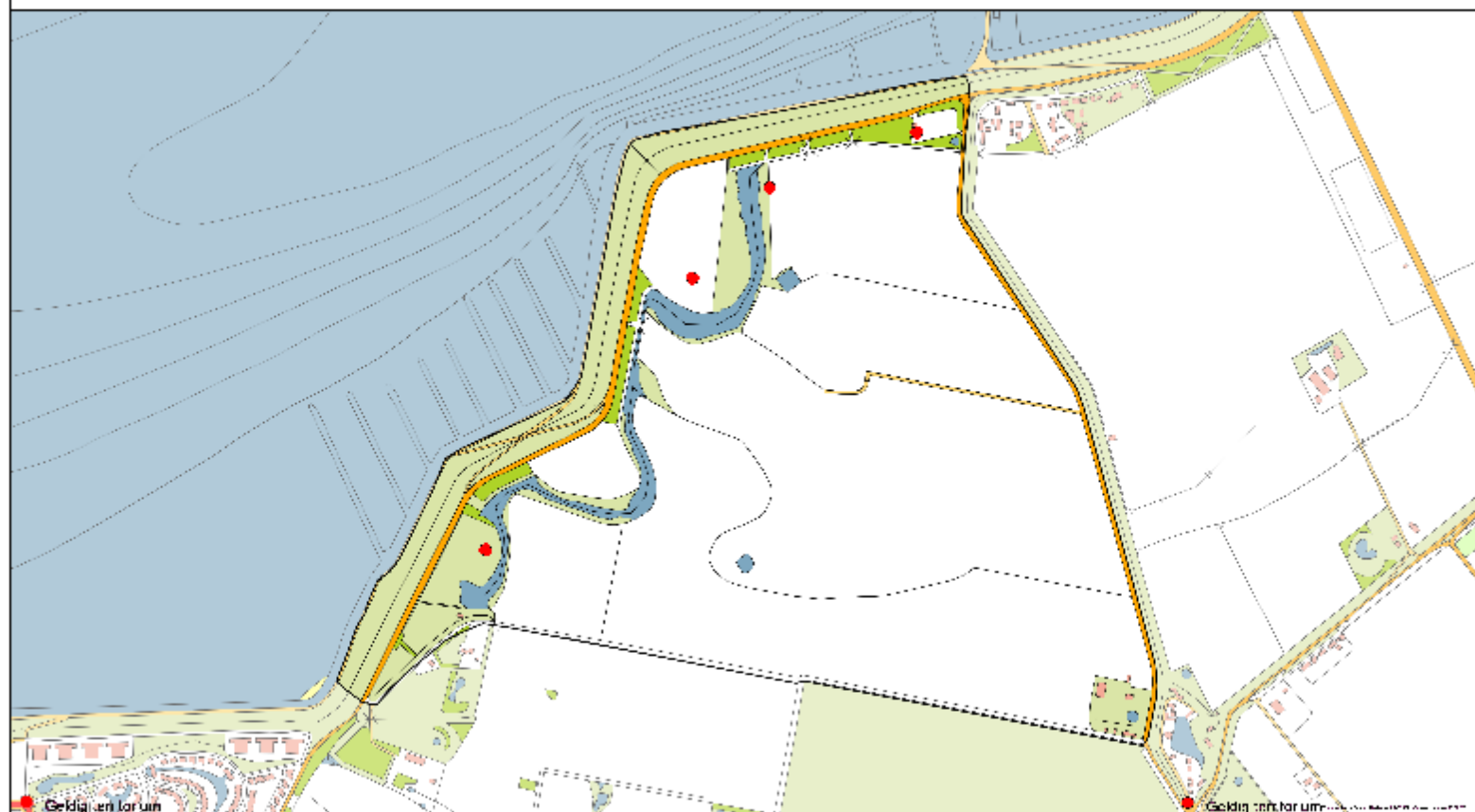
Geldijert for um

Geldijert for um

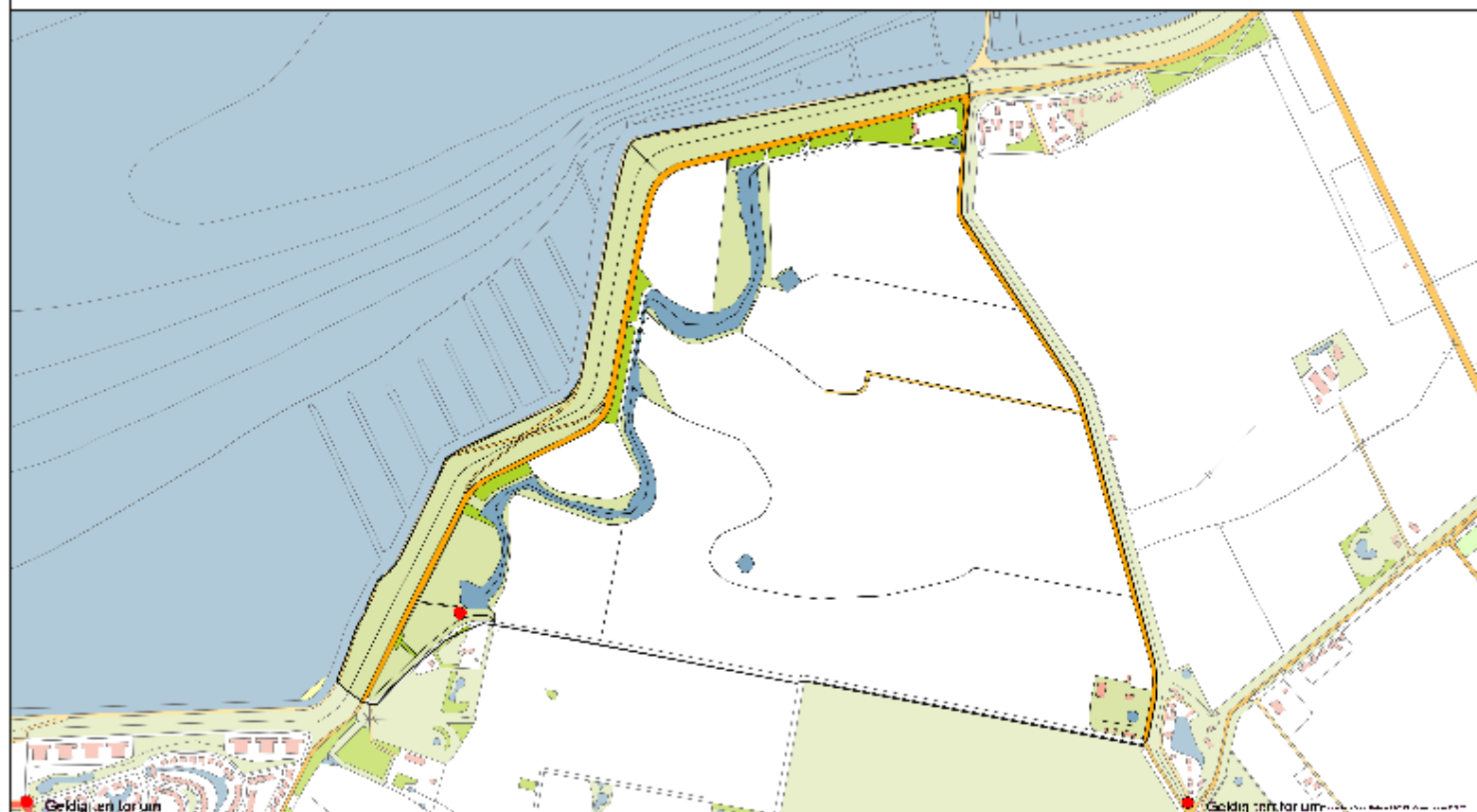
4609 Margarethapolder 2013

Houtduif 4 territoria

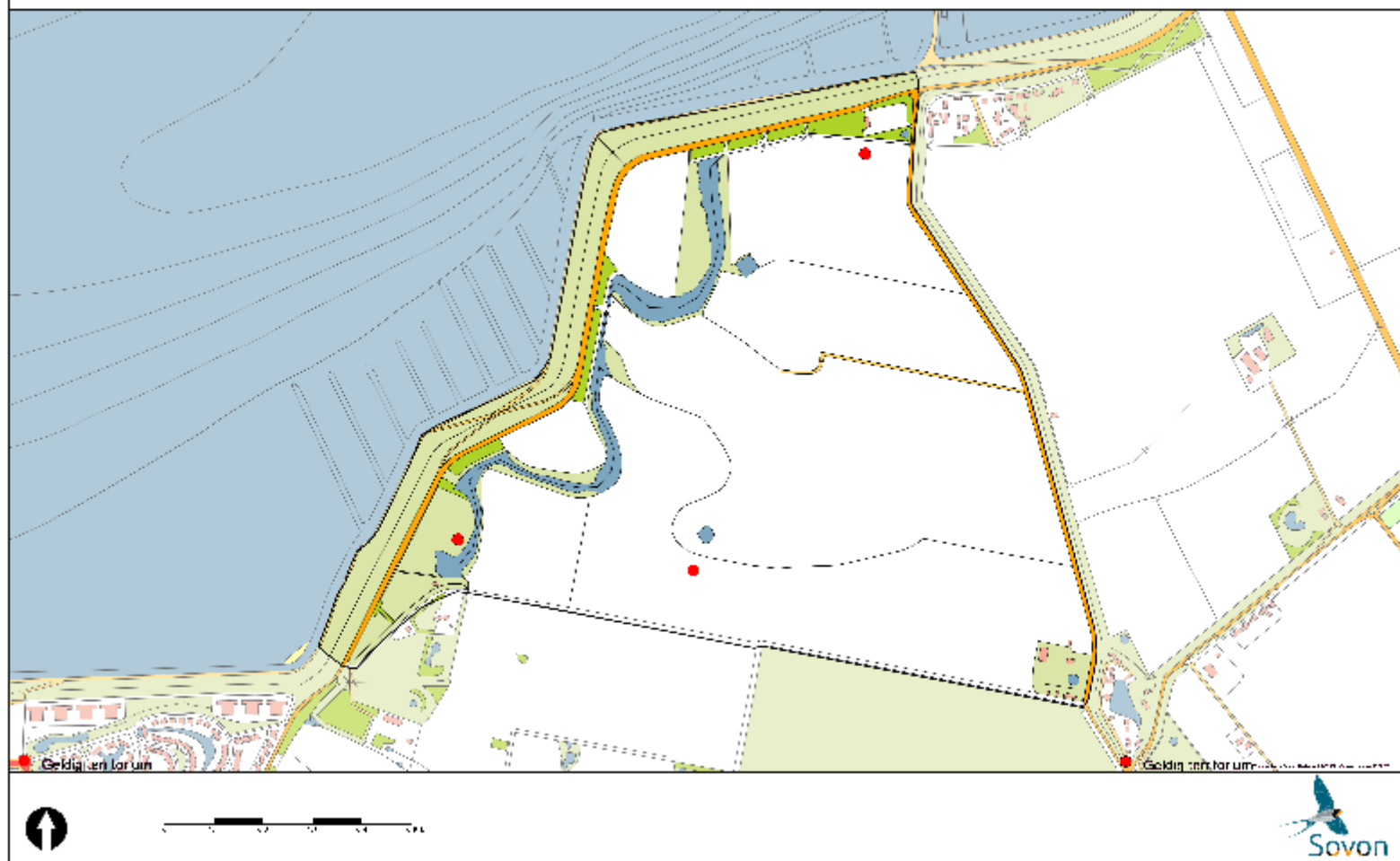
4609 Margarethapolder 2013

Koekoek 1 territorium

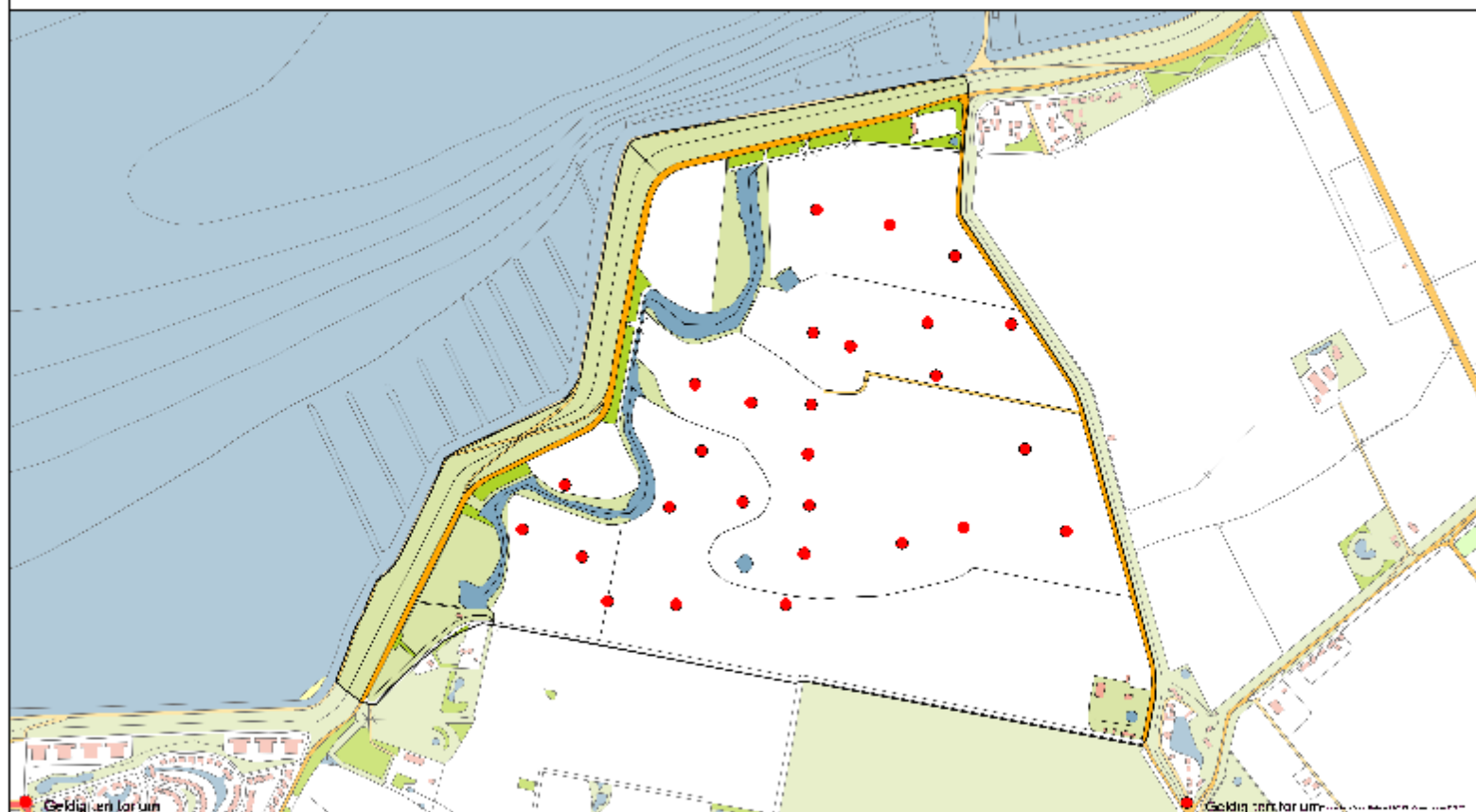
4609 Margarethapolder 2013

Groene Specht 3 territoria

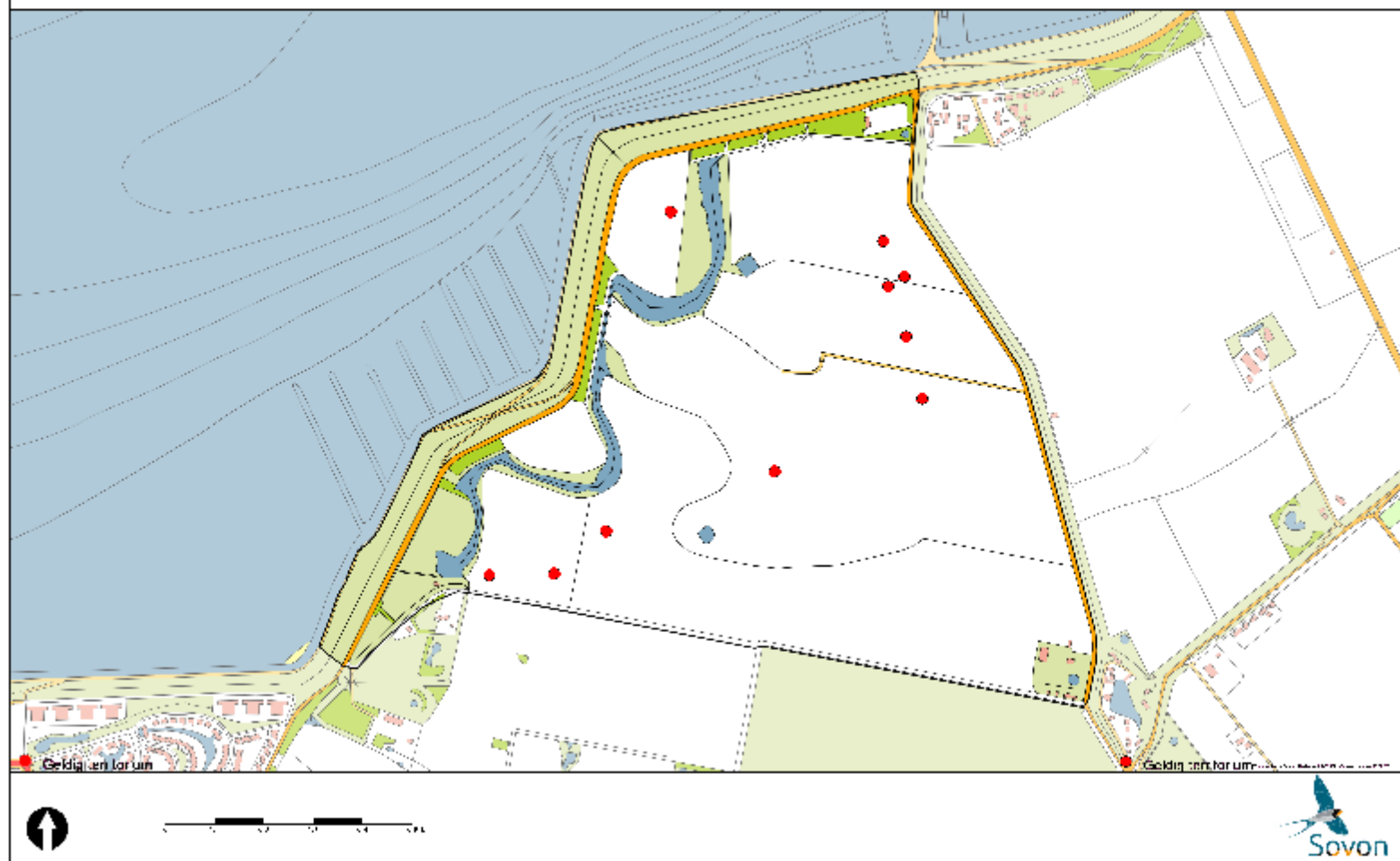
4609 Margarethapolder 2013

Veldleeuwerik 27 territoria

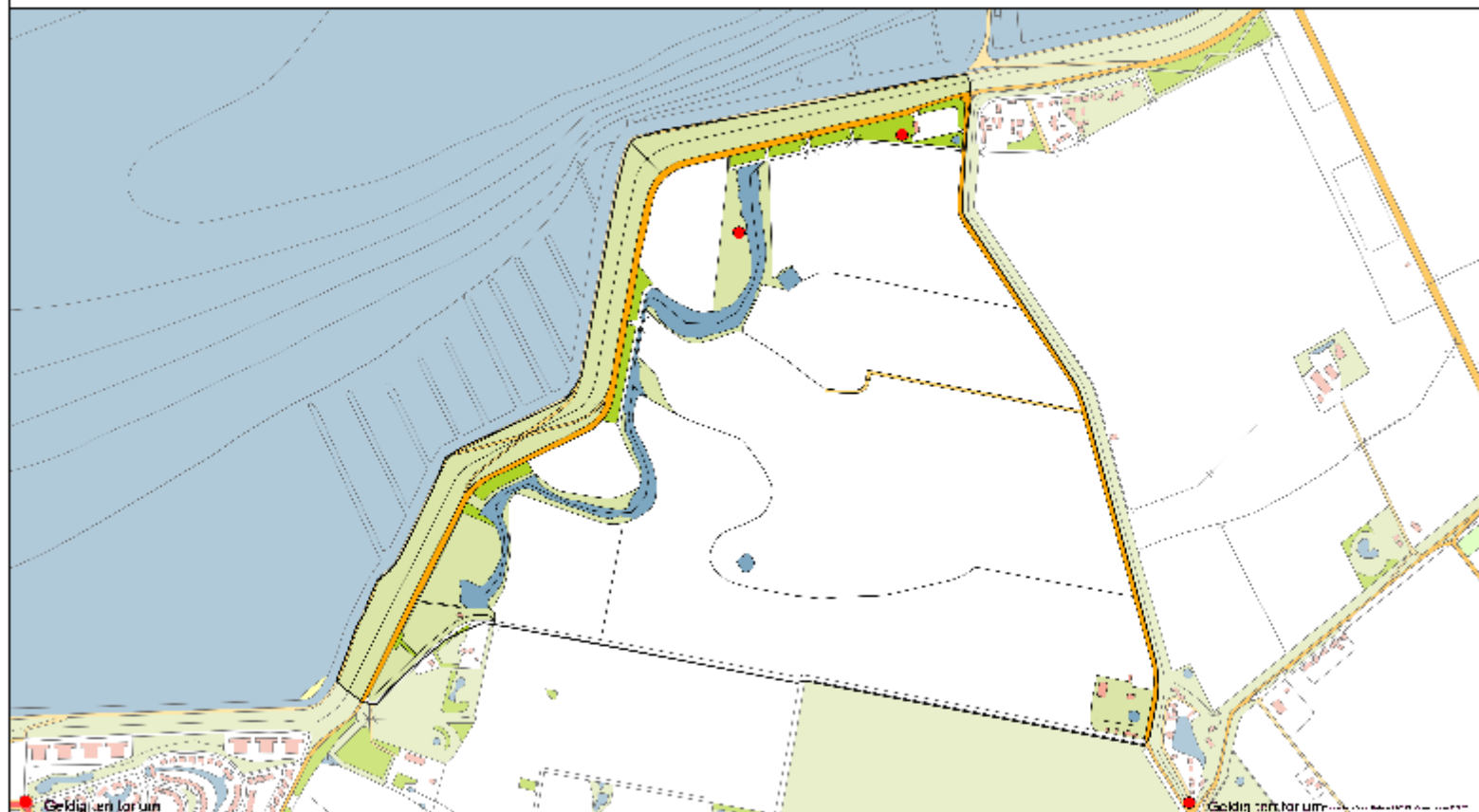
4609 Margarethapolder 2013

Graspieper 10 territoria

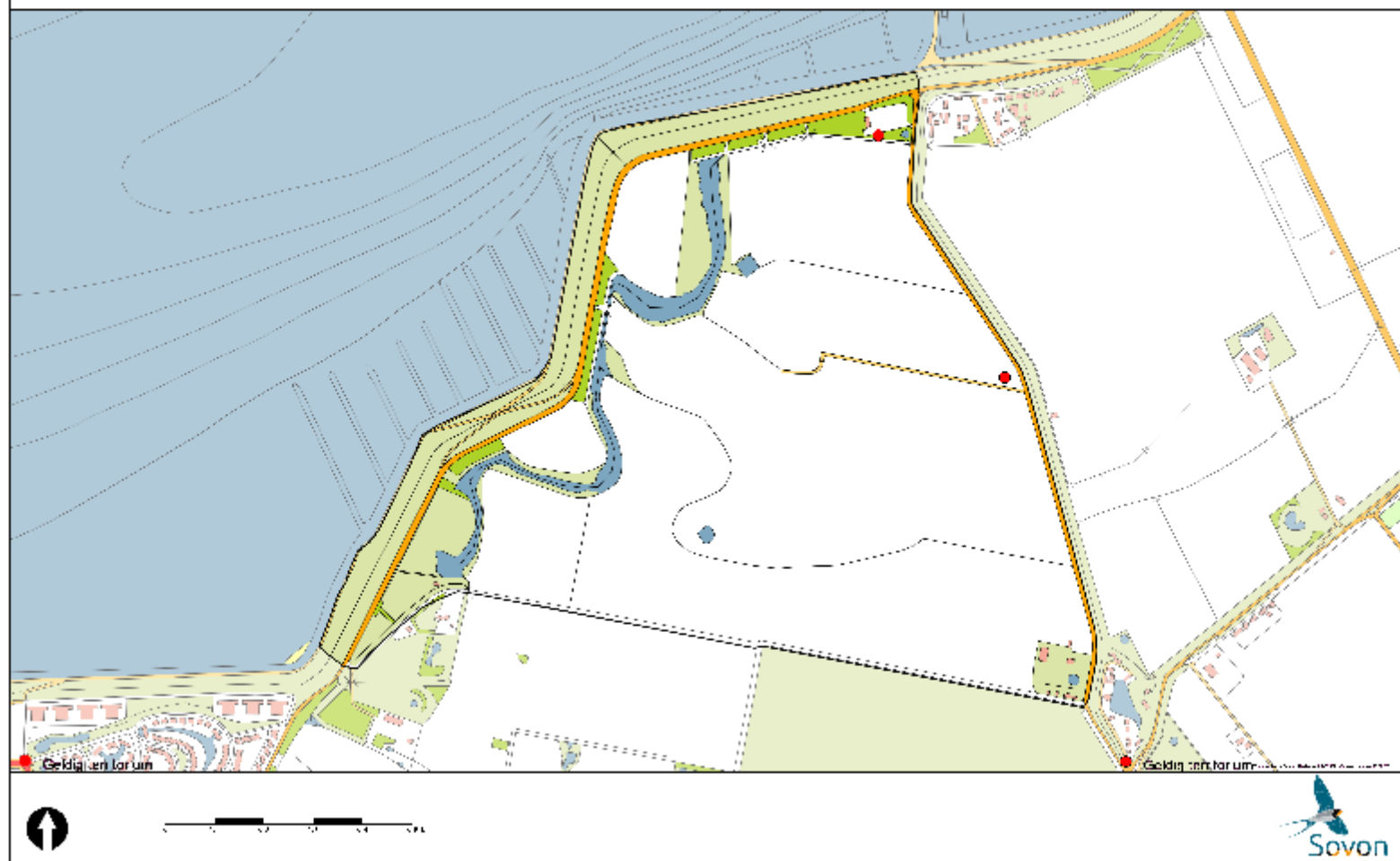
4609 Margarethapolder 2013

Winterkoning 2 territoria

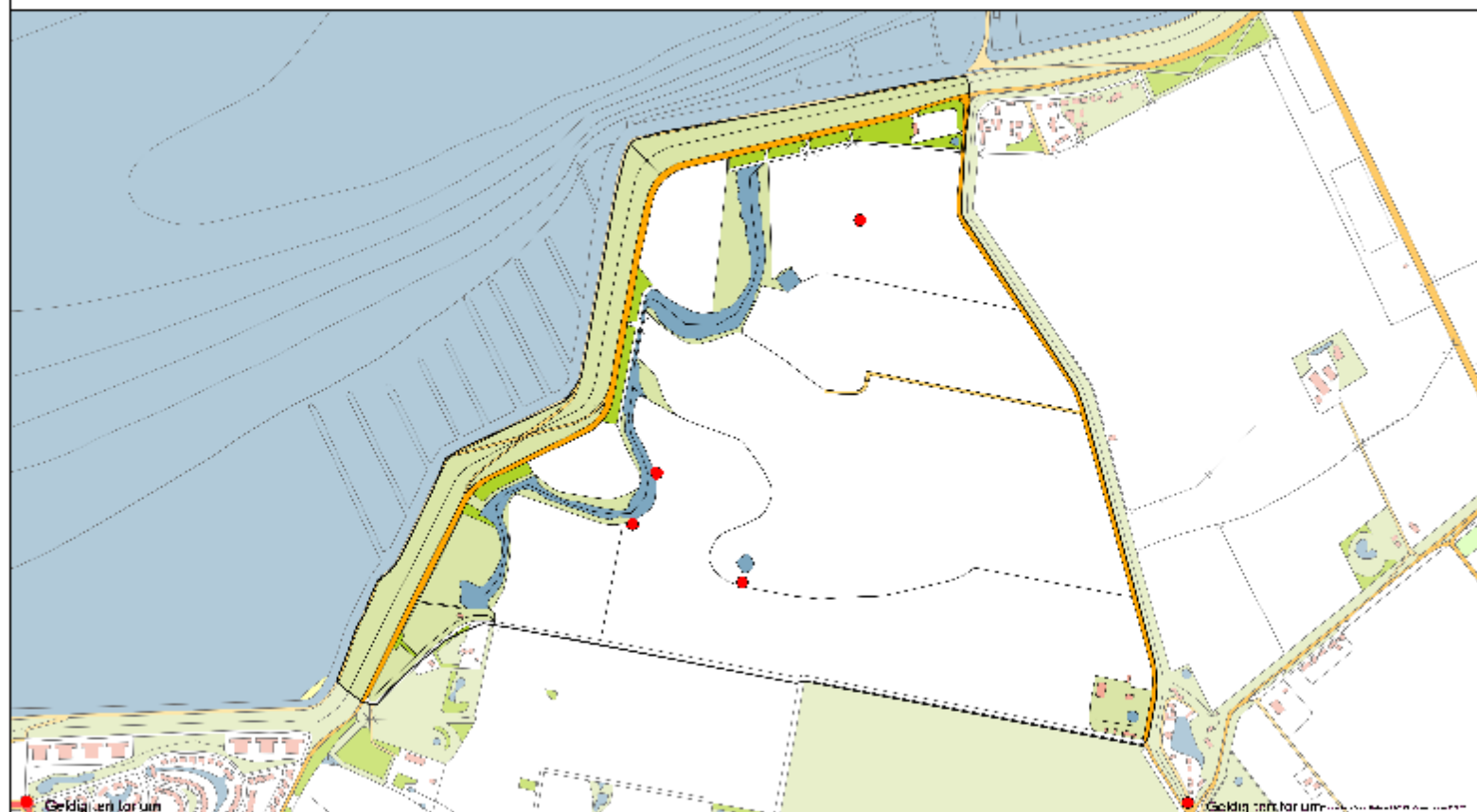
4609 Margarethapolder 2013

Heggenmus 2 territoria

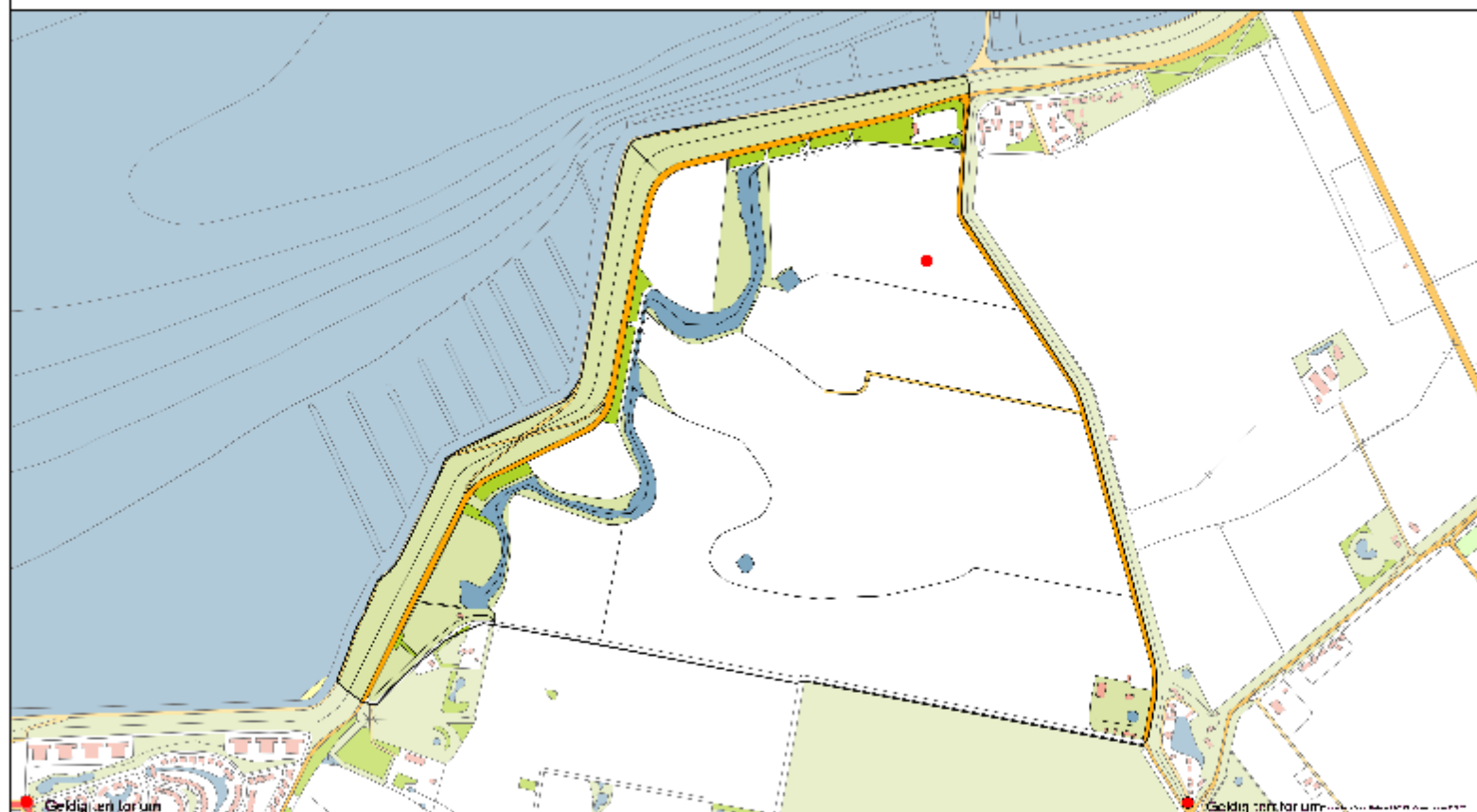
4609 Margarethapolder 2013

Blauwborst 4 territoria

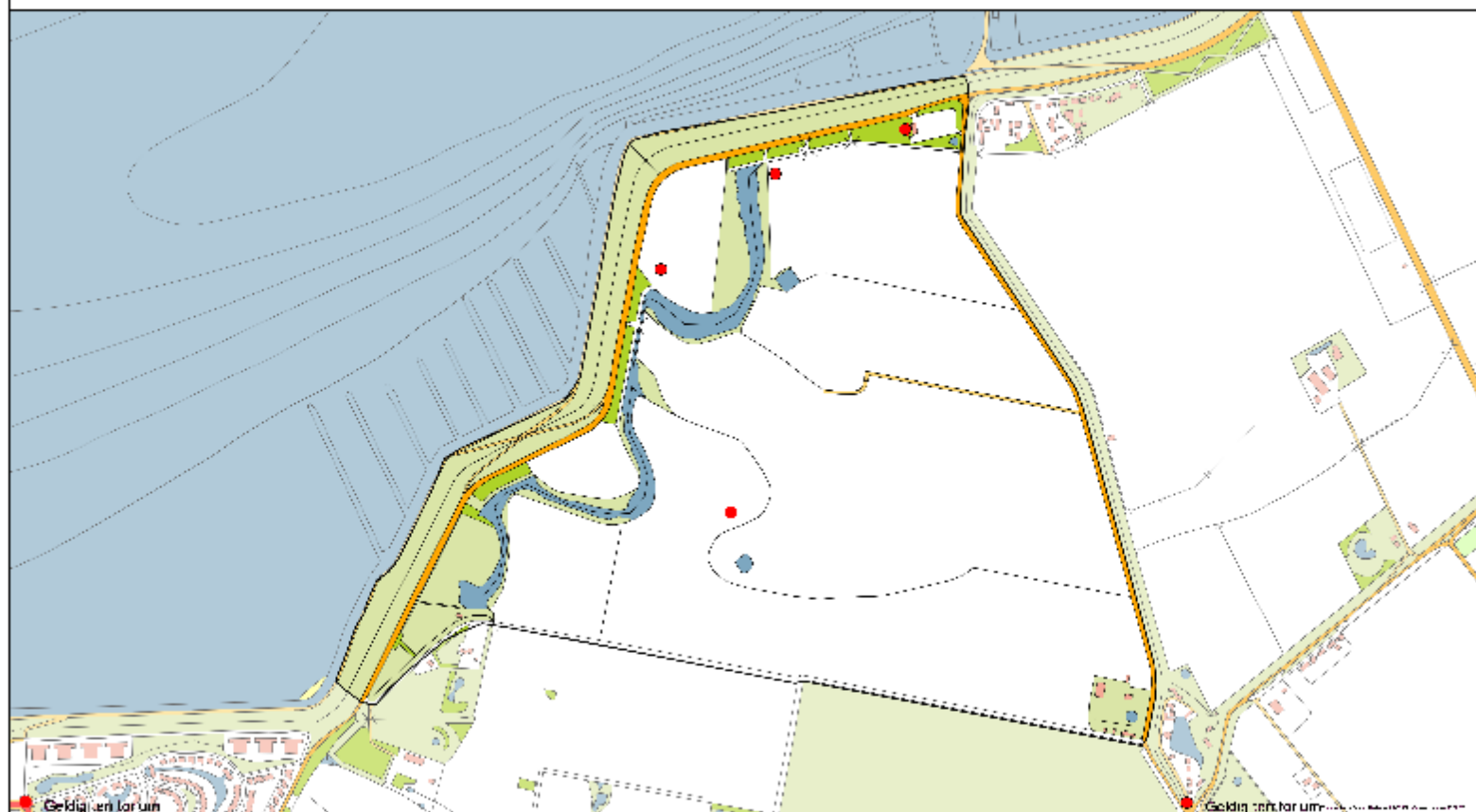
4609 Margarethapolder 2013

Roodborsttapuit 1 territorium

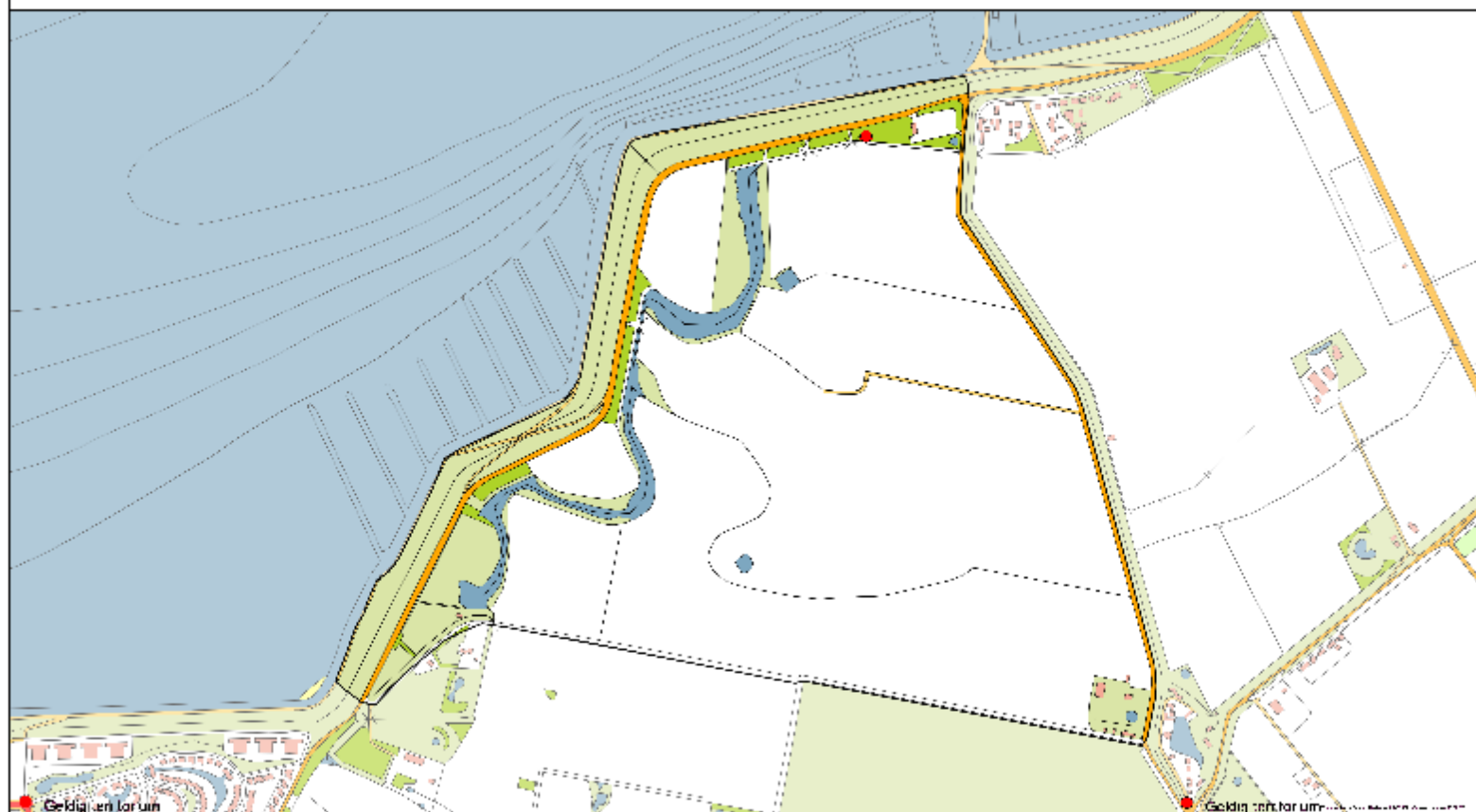
4609 Margarethapolder 2013

Merel 4 territoria

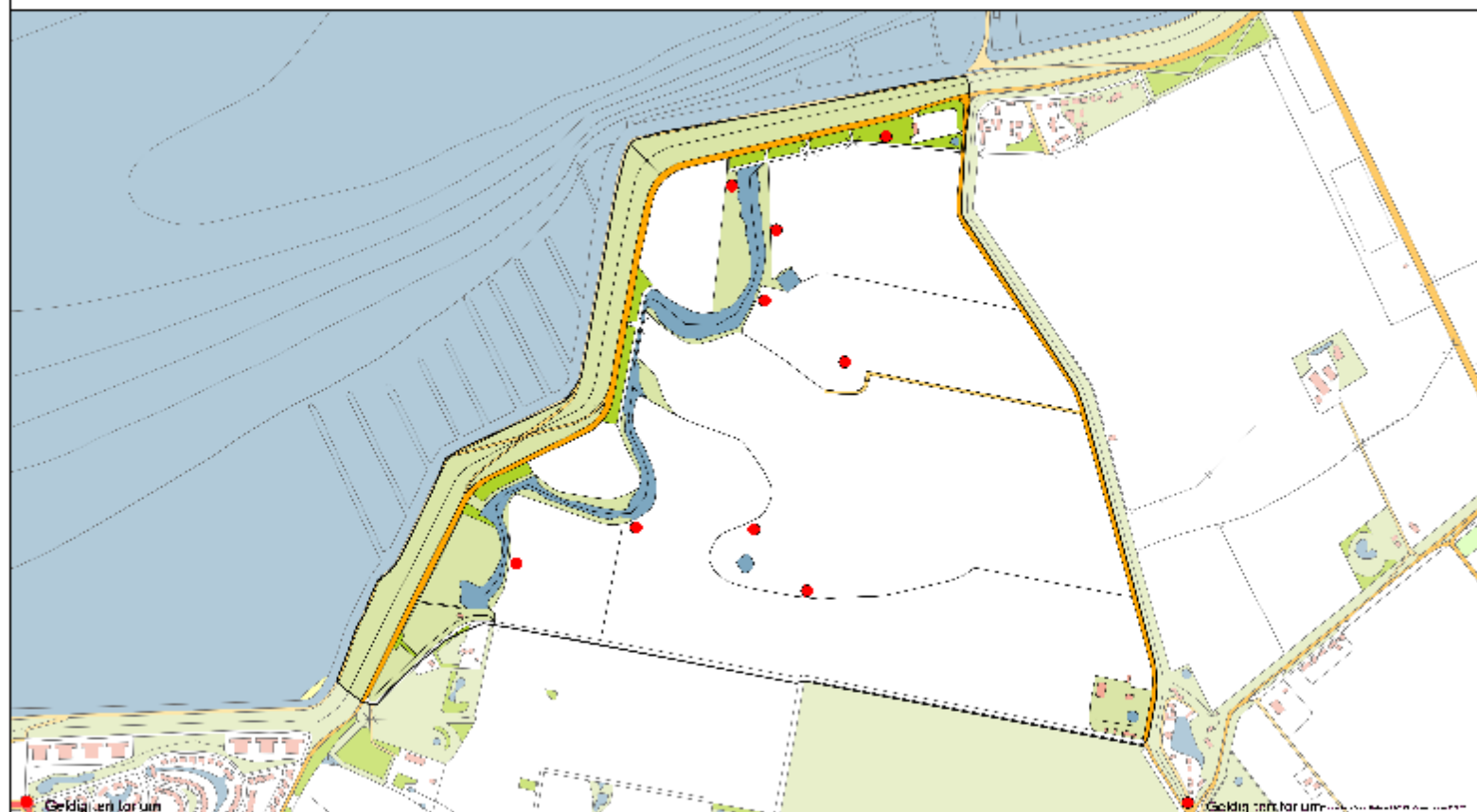
4609 Margarethapolder 2013

Snor 1 territorium

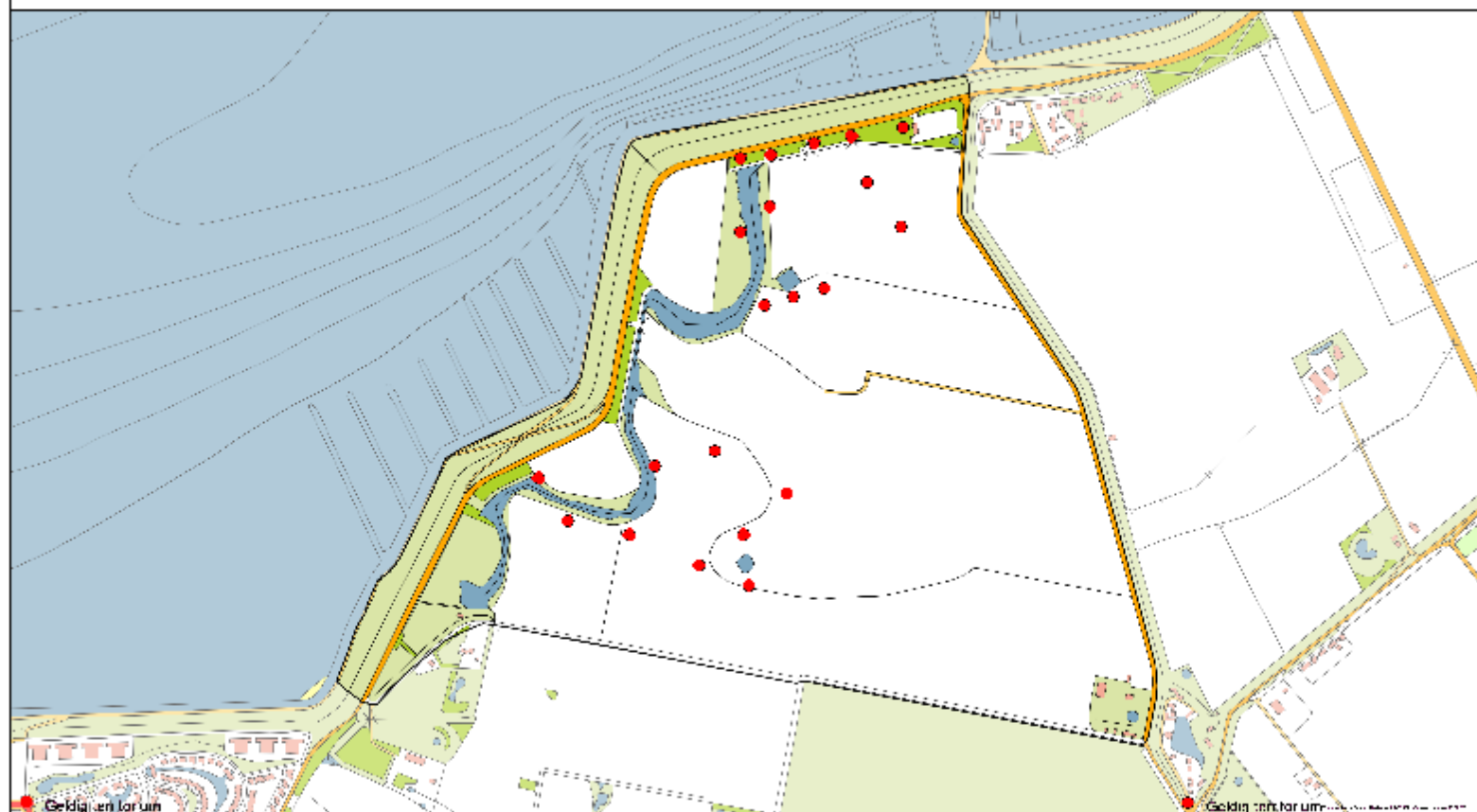
4609 Margarethapolder 2013

Rietzanger 9 territoria

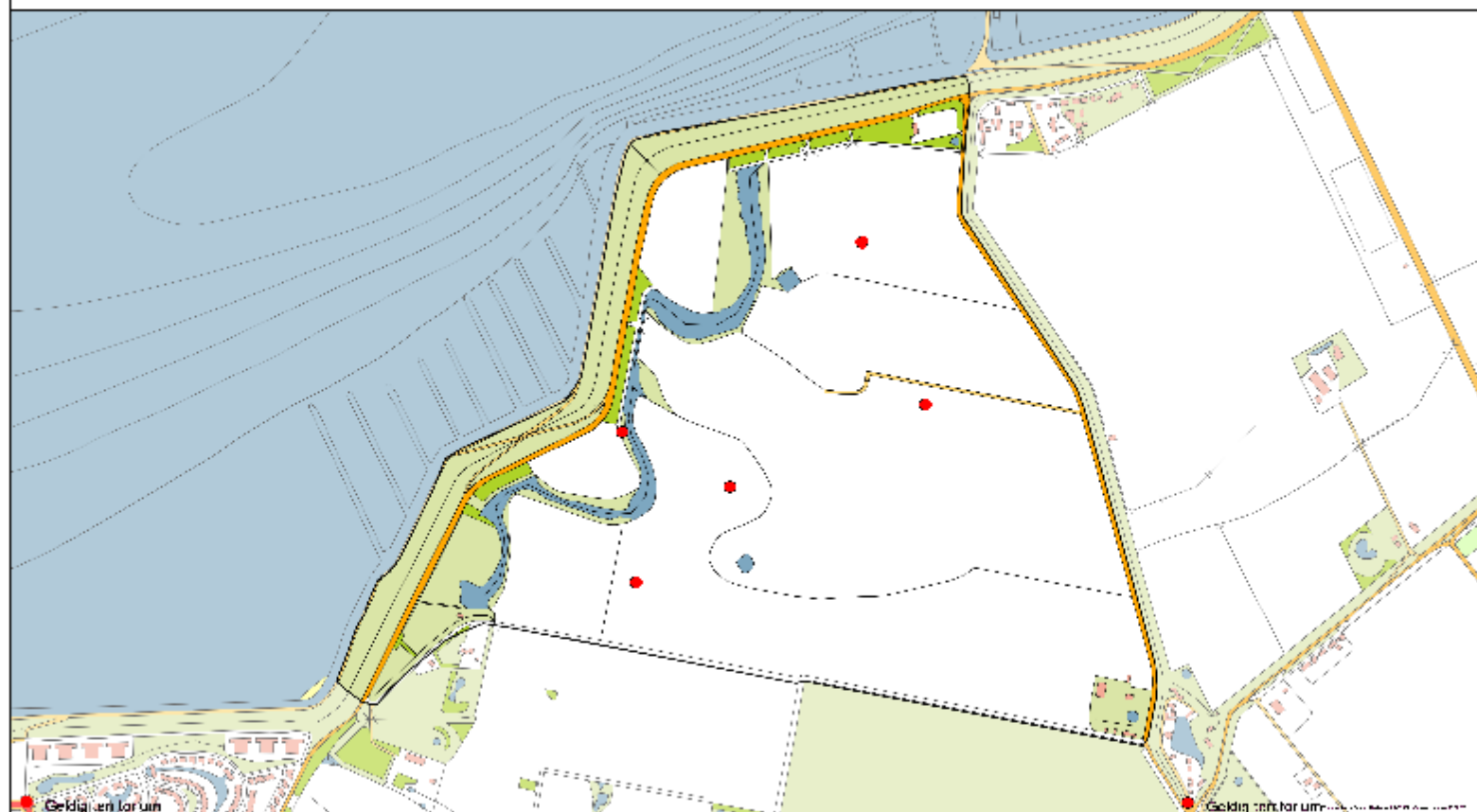
4609 Margarethapolder 2013

Kleine Karekiet 21 territoria

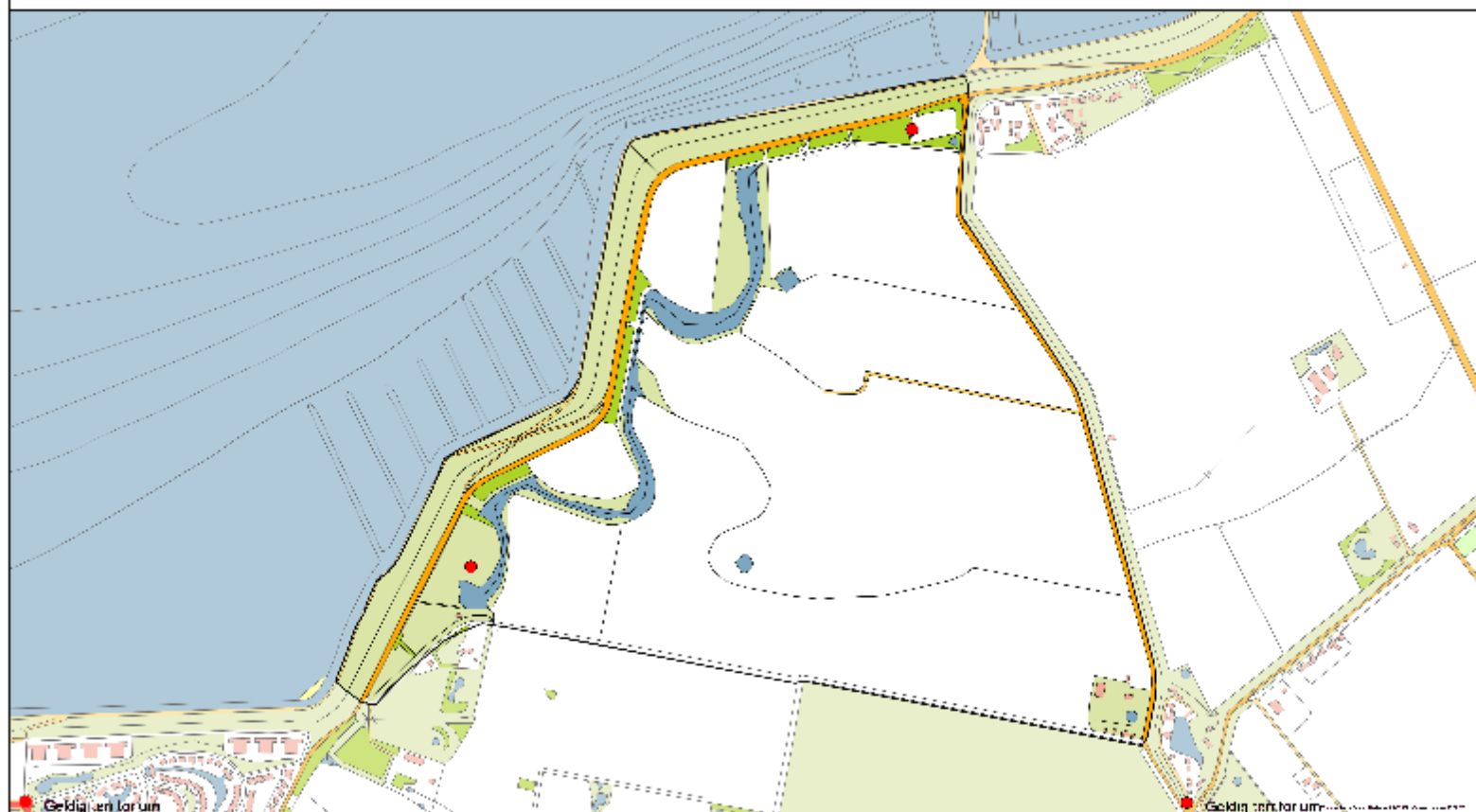
4609 Margarethapolder 2013

Grasmus 5 territoria

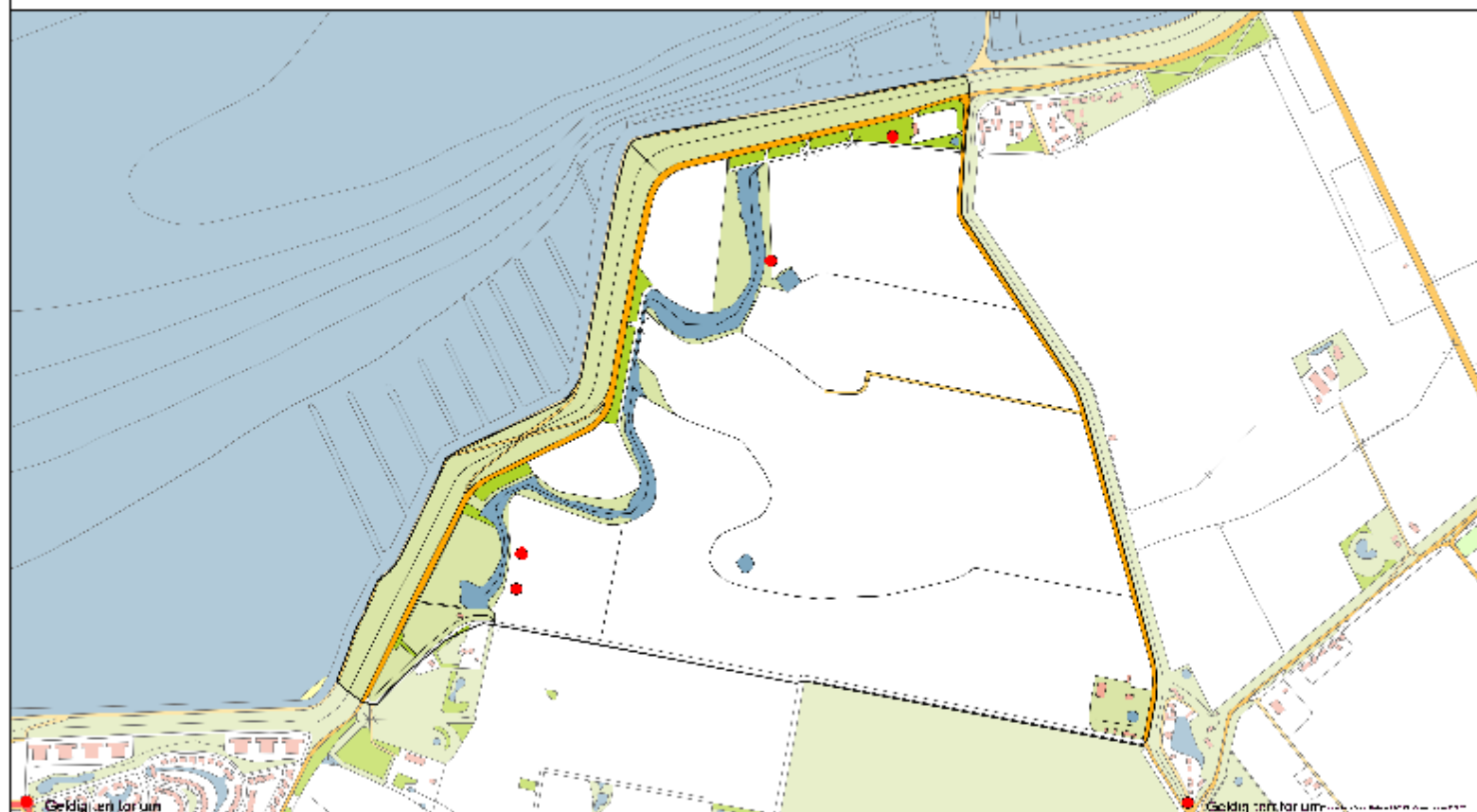
4609 Margarethapolder 2013

Zwartkop 2 territoria

4609 Margarethapolder 2013

Tjiftjaf 4 territoria

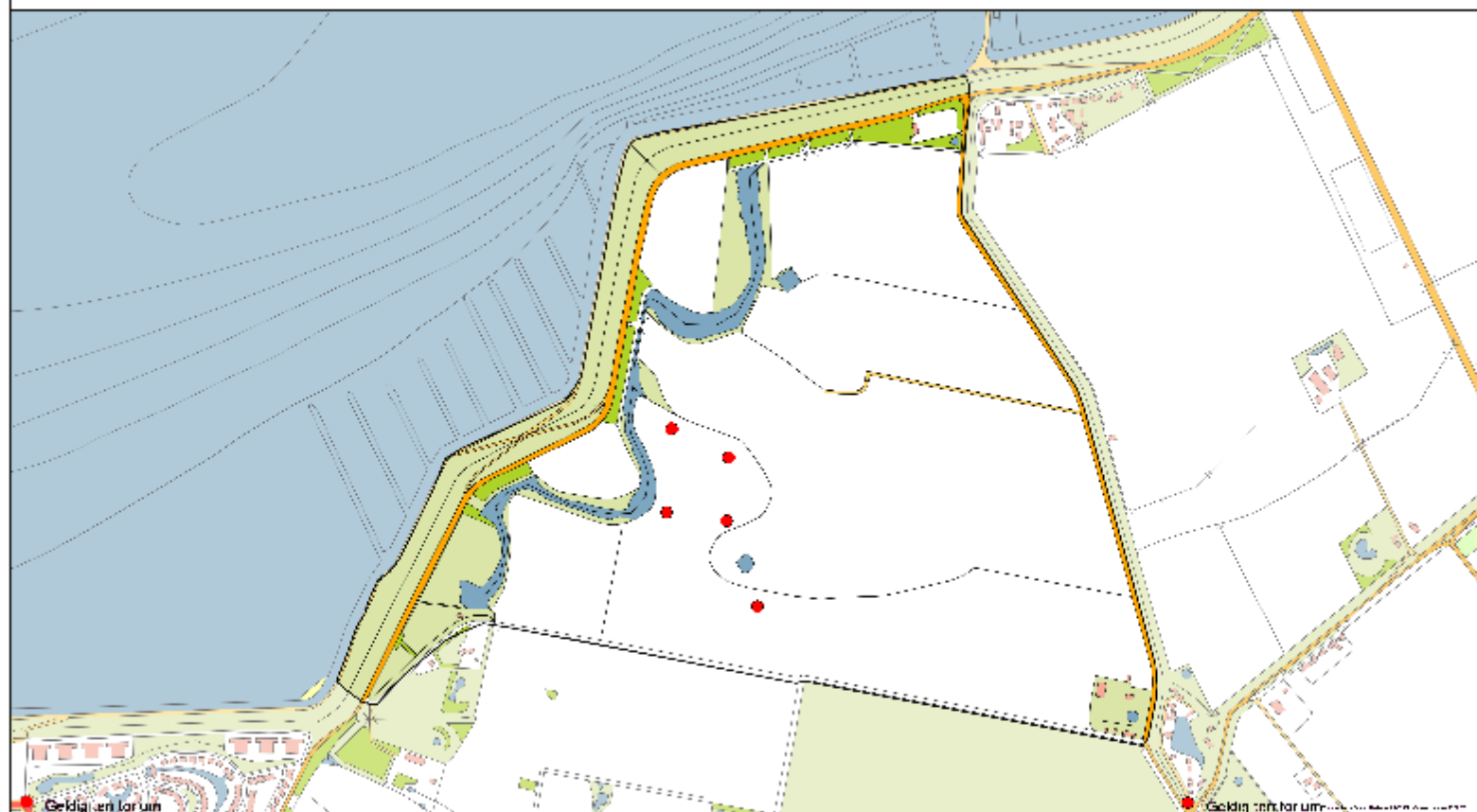
Geldigert for um

Geldigert for um

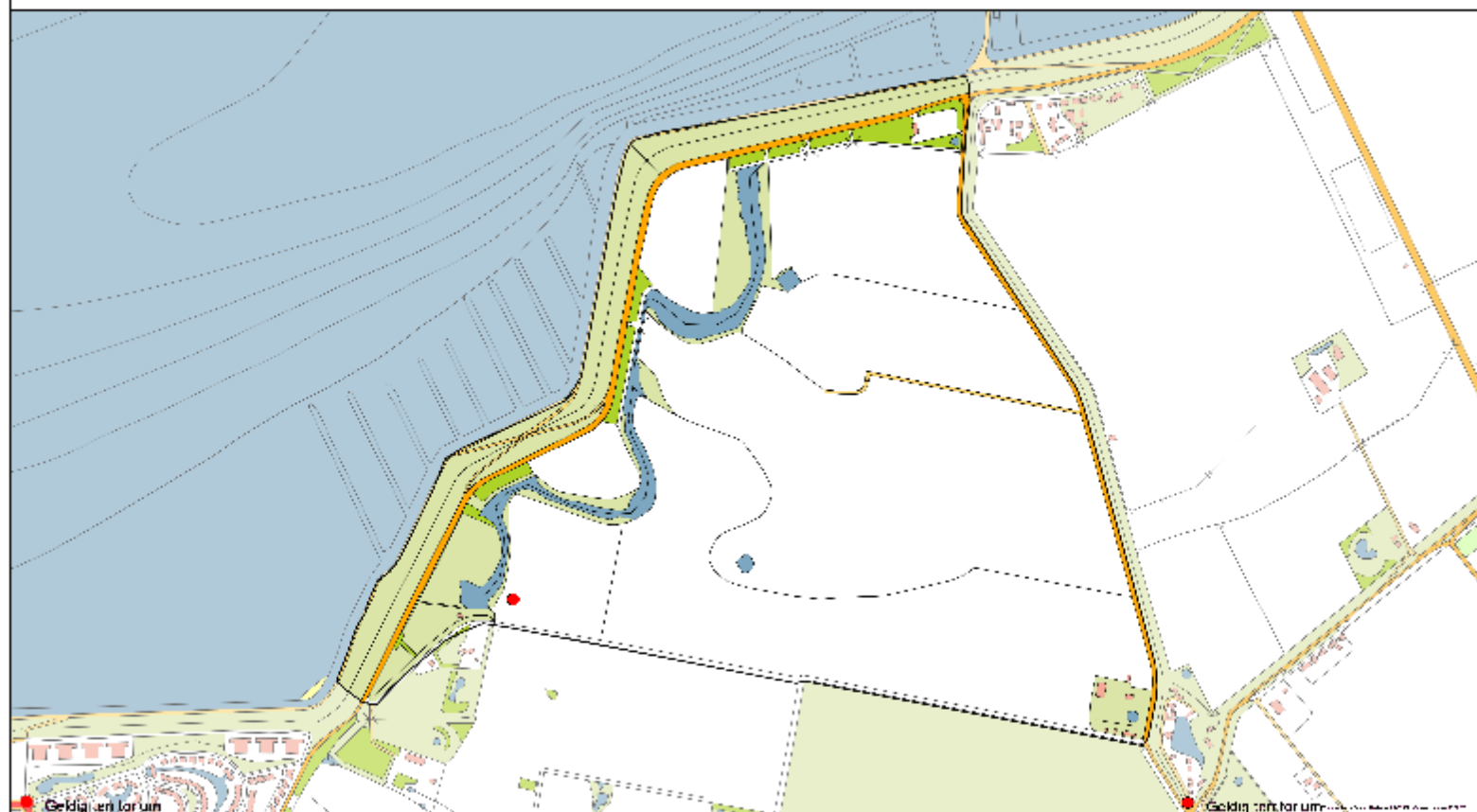
4609 Margarethapolder 2013

Fitis 5 territoria

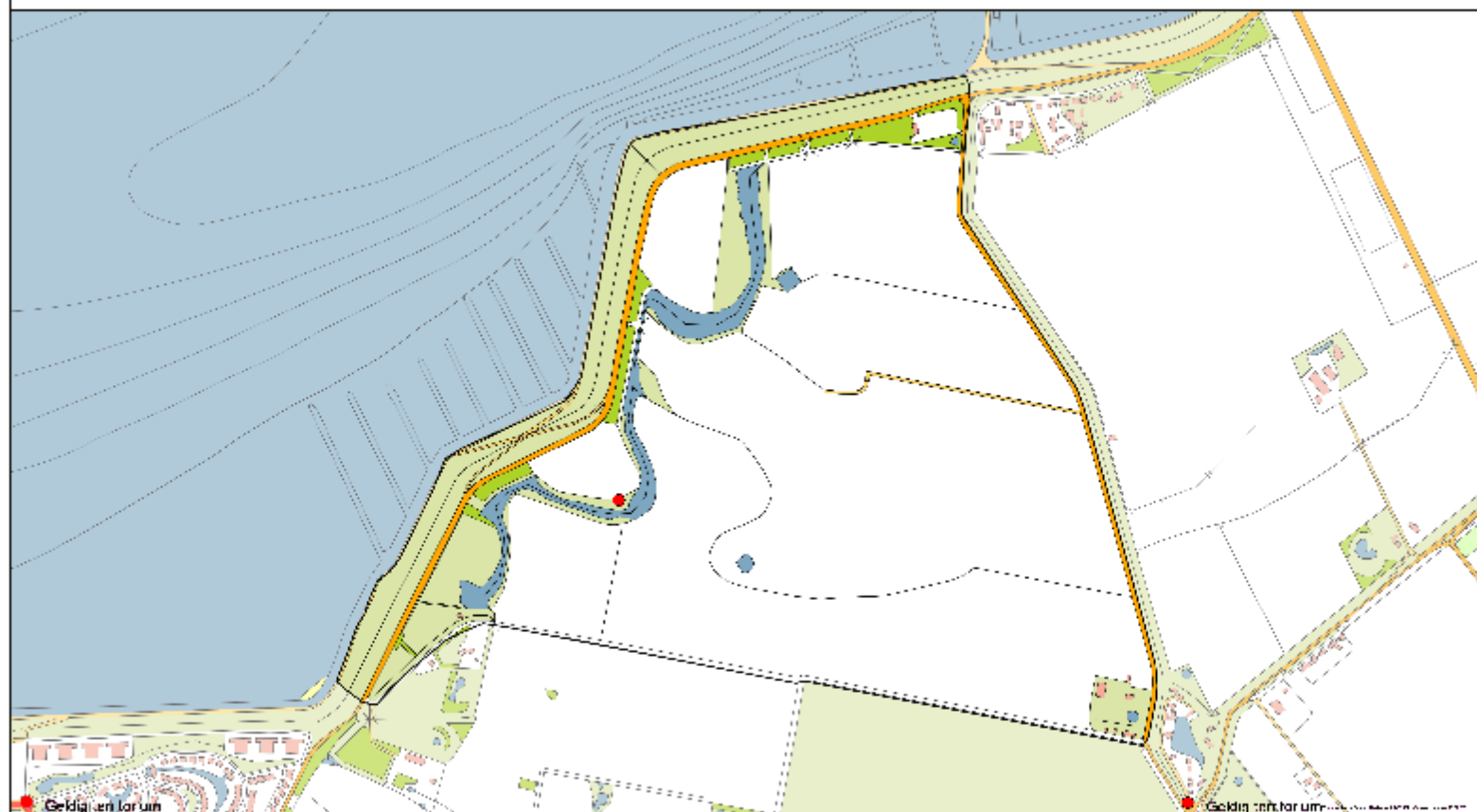
4609 Margarethapolder 2013

Kuifmees 1 territorium

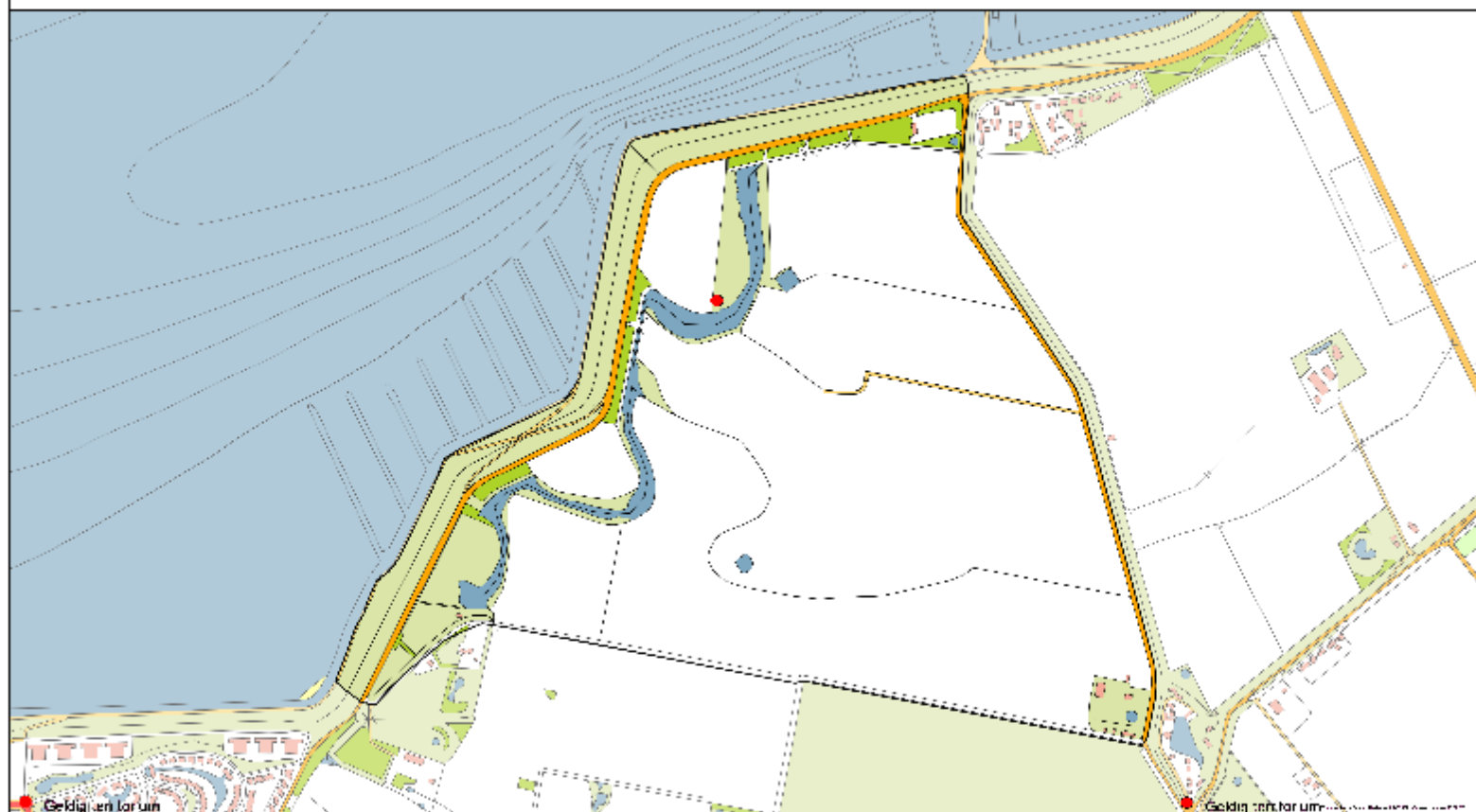
4609 Margarethapolder 2013

Ekster 1 territorium

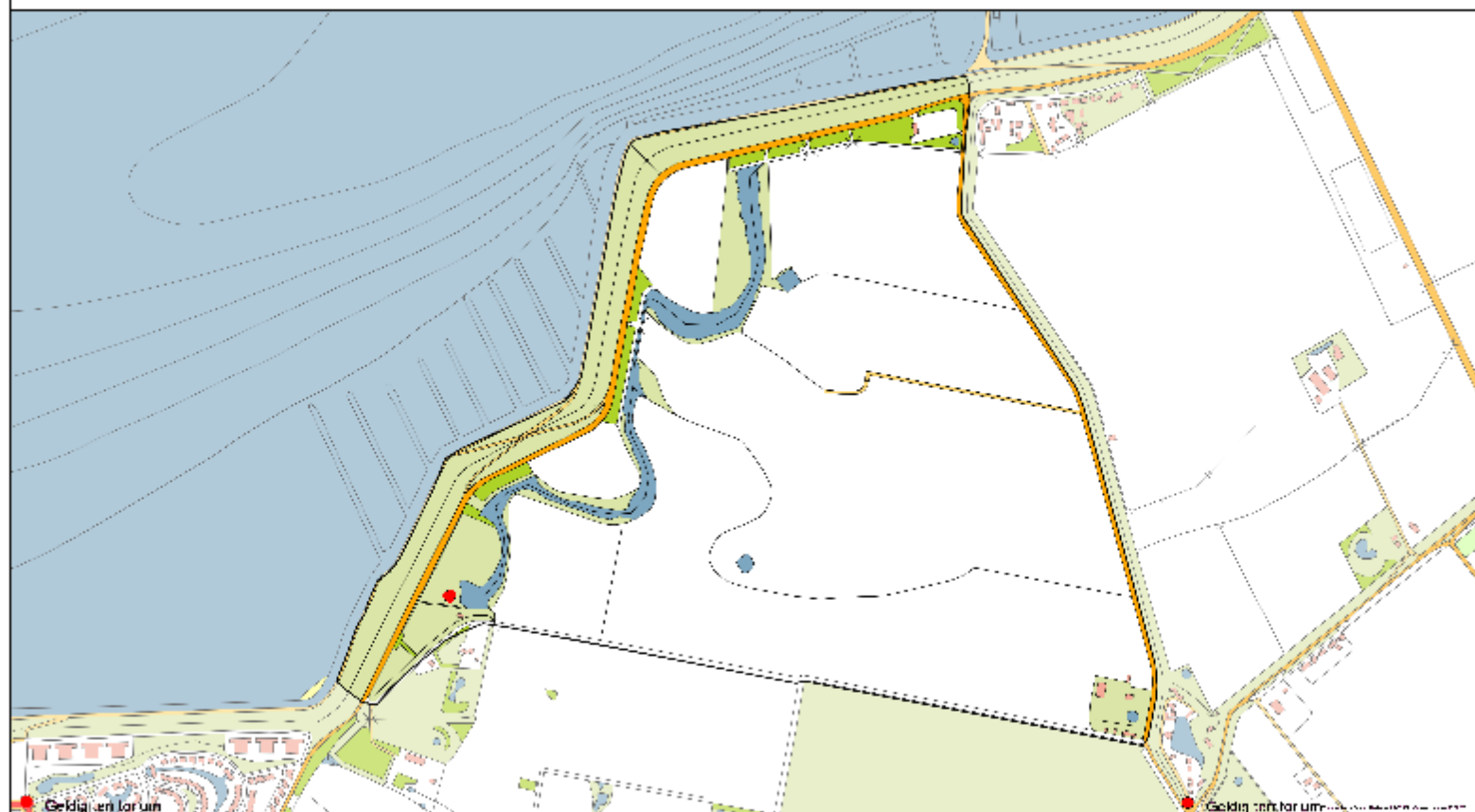
4609 Margarethapolder 2013

Zwarte Kraai 1 territorium

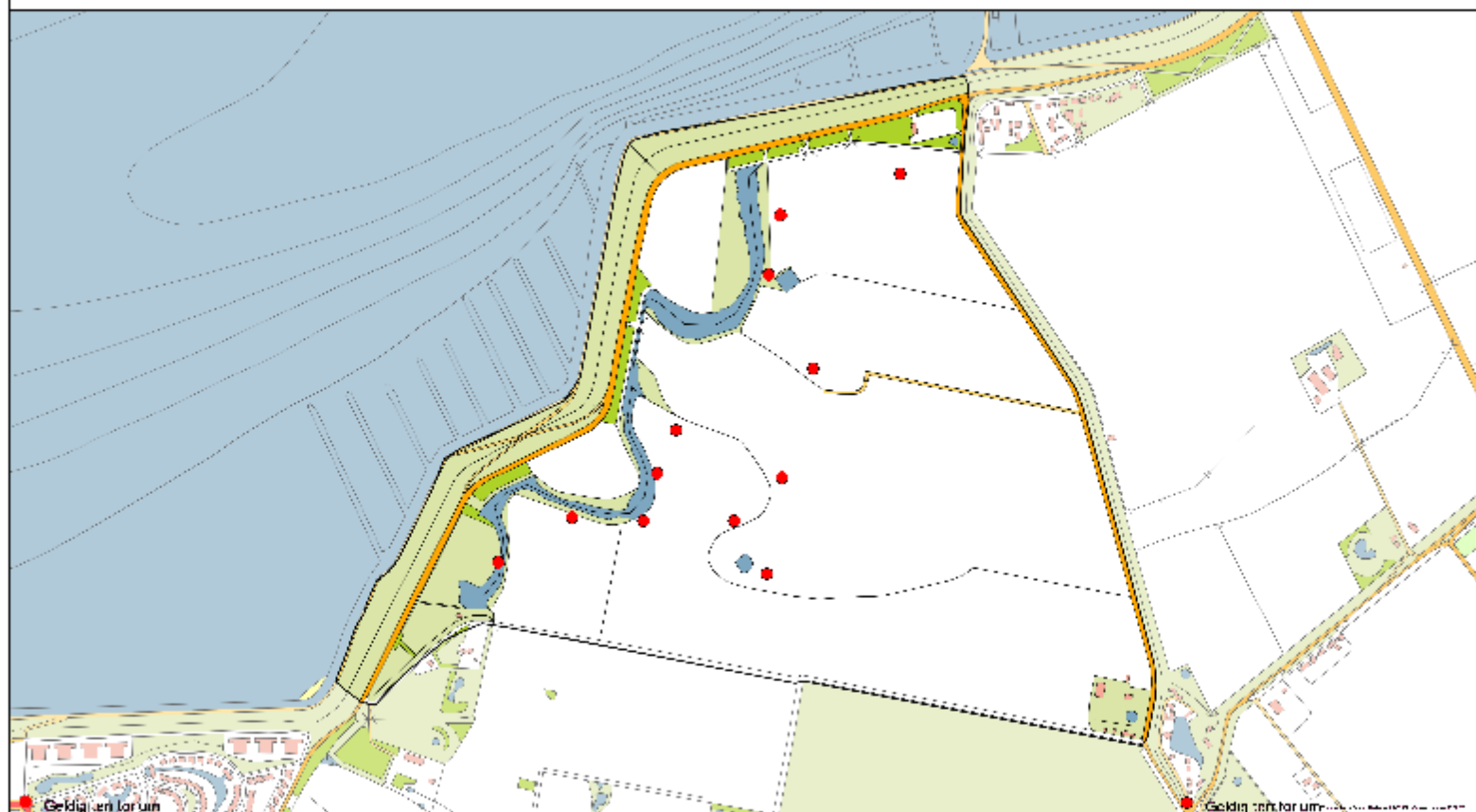
4609 Margarethapolder 2013

Huismus 1 territorium

4609 Margarethapolder 2013

Rietgors 12 territoria

Geldijeri for um

Geldijeri for um

Conclusies

Volgens de normen van SOVON, werden er 42 soorten met zekere territoria geïnventariseerd, waarvan 11 soorten van de Rode Lijst:

Wintertaling, Slobeend, Watersnip, Grutto, Tureluur, Koekoek, Groene Specht, Veldleeuwerik, Graspieper, Snor en Huismus.

Van de in 2012 waargenomen soorten met territoria hebben we er dit jaar 6 niet meer waargenomen, daar staat tegenover dat we dit jaar 5 soorten, zie vorige bladzijde, met zekere territoria hebben geteld die we in 2012 niet hadden waargenomen. Er is, tot nu toe, nog steeds variatie in de vogelsoorten waar te nemen wat o.i. te wijten is aan de veranderingen in vegetatie, structuur- en waterstand in het gebied en het is te verwachten dat deze trend zich de komende jaren nog zal voort zetten.

Aanbevelingen aan beheerder Staatsbosbeheer

Enkele van de in onze vorige rapporten gemelde aanbevelingen zijn door SBB overgenomen.

Door de veranderingen in het gebied zullen er soorten zijn die verdwijnen, maar daar staat tegenover dat andere soorten weer meer kansen krijgen, zeker de kleinere zangers, waardoor we het gebied wel min of meer dynamisch kunnen noemen.

Aan de door ons zo gewenste verhoging van het waterpeil wordt hard gewerkt, maar de tevens zo gewenste 1 of 2 eilandjes zijn helaas nog niet gecreëerd, waardoor soorten als kokmeeuw, visdief en zwartkopmeeuw weinig kansen krijgen.

We zijn ons echter ook bewust dat SBB deze aanbevelingen wel ter harte neemt maar hiervoor bij andere autoriteiten nog niet de gewenste respons krijgt. Ook de opgelegde bezuinigingen op de natuur zullen SBB parten spelen.

Van de samensteller

De medewerkers/tellers hebben, alweer voor het 6e jaar, met veel enthousiasme inzet en plezier de tellingen verricht en zullen dit ongetwijfeld in de komende jaren voort zetten, mogelijk in aangepaste samenstelling, maar er is sinds vorig jaar al versterking aanwezig, en dit jaar kregen we ook nog eens versterking van SBB boswachter Peter Maas, we hopen dat Peter ons team blijft versterken. De samensteller van het rapport heeft zijn werk ook sneller kunnen afronden, o.a. door de opgedane ervaring van de vorige 5 jaar en de samenwerking met SOVON. Ook staan wij altijd open voor suggesties die het rapport kunnen verbeteren. Het hoofd punt moet echter de rapportage van de vogeltellingen zijn.

Cor Sol
December 2013

Foto's Roodborst tapuit en Ree (in Margaretha): Hans Molenaar